

Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka.

Odział Rękopisów

Zespół (fond) 9

ZBIÓR RĘKOPISÓW RÓŻNEJ PROWENIENCJI

- 94.** Zjednoczone stowarzyszenia zjazdów ziemskich. Materiały archiwum (statut, programy zjazdów właścicieli ziemskich itp.). I., 1906-1917. k. 97. Lwów. j.pol.

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Фонд Розбадовського
"Зуртки рілєвичих
З'їздіс"
1906-1917 2

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
О/Н № 94

1
Yemouane Kata Yperou Poluxou
1906-1914

Berouiany
Chnielord
Berouiany
Luenielord
Gwodtee

Auplihan
Poin

~~PROJEKT STATUTU~~

NAZWA.

§. 1.

Towarzystwo nosi nazwę "ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH" .-

SIEDZIBA I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

§. 2.

Siedzibą Towarzystwa jest miasto Lwów. Działalność jego rozciąga się na Galicyę wraz z Wielkim Księstwem Kra-kowskiem.-

CEL.

§. 3.

Celem Towarzystwa jest oddziaływanie na rozwój krajowe-go rolnictwa przez pielęgnowanie jednolitości w działaniu i łączności wśród większych gospodarzy rolnych.

Do tego celu dąży Towarzystwo przez :

- 1/. odbywanie peryodycznych zjazdów czyto całego Towa-rzystwa czy poszczególnych Kół,
- 2/. ustanawianie zasad jednolitego postępowania,
- 3/. organizowanie instytucyj popierających rozwój go-spodarstw członków.-

MAJĄTEK

§. 4.

Majątek Towarzystwa składają :

- 1/. fundusz obrotowy, powstający z wkładów członków, darów, zapisów, dochodów z ewentualnych przedsię-biorstw, wydawnictw i t.p.
- 2/. fundusz żelazny oraz inne fundusze specjalne, któ-re Zarząd Towarzystwa ma prawo utworzyć bądź z da-

rów na ten cel przeznaczonych, bądź z części funduszu obrotowego.

CZŁONKOWIE.

§.5.

Członkami Towarzystwa są ci samoistni więksi gospodarze oraz właściciele obszarów ponad 100 ha, którzy :

1. zostaną przyjęci przez Radę główną w tajnym głosowaniu większością $\frac{3}{4}$ głosów lub w razie zaproponowania przez któreś Koło zwykłą większością głosów i złożą w ręce Prezydium Rady głównej pisemne oświadczenie, że podejmują się spełniać obowiązki członków Towarzystwa,
2. zostaną przyjęci do jednego z Kół, a to :
 - a). albo do jednego z Kół już istniejących na podstawie tajnego balotu, przy którym za przyjęciem nowego członka oświadczą się wszyscy członkowie Koła,
 - b). albo do nowotworzonego Koła na podstawie uchwały Rady głównej.

Charakter członka Towarzystwa traci się przez:

- 1/. wystąpienie z Towarzystwa zgłoszone na ręce prezesa Zjednoczonych Kół,
- 2/. wykluczenie z Towarzystwa uchwałą Rady głównej lub wyrokiem Sądu Zjednoczonych Kół,
- 3/. nienależenie przez czas 6 miesięcy do żadnego z Kół.-

OBOWIĄZKI CZŁONKÓW

§.6.

Każdy członek Towarzystwa ma obowiązek :

1. złożyć przy wstąpieniu jednorazową wkładkę wstępną w kwocie 20 koron tudzież uiszczać co roku najpóźniej do dnia 31 stycznia wkładkę roczną również w kwocie 20 koron;
2. brać udział w zjazdach ogólnych oraz w zjazdach swojego

Koła, w ciągu zaś każdej seryi jego zjazdów urządzać jeden zjazd w swoim domu i o ile prowadzi gospodarstwo, poddać je na tym zjeździe krytyce Koła,

- 3. Stosować się bezwzględnie do zasad jednolitego postępowania, uchwalonych co roku przez Zjazd ogólny na wniosek Rady głównej oraz przestrzegać przepisów regulaminu.

ORGANA TOWARZYSTWA.

§.7.

Organami Towarzystwa są :

- 1). Koła Zjazdów rolniczych,
- 2). Rada główna,
- 3). Zjazd ogólny,
- 4). Sąd zjednoczonych Kół,
- 5). Komisya sprawdzająca.

KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

§.8.

Koła Zjazdów rolniczych powstawać mogą w ilości dowolnej. Każdy członek Towarzystwa musi być członkiem jednego z Kół. Koło składa się z 10 członków, których ilość jednak może się podnieść do 12-tu lub zmniejszyć do 8-miu, a wyjątkowo za zgodą Rady głównej do 6-ciu.

Koło zgromadza się conajmniej dwa razy do roku po kolei w domu każdego ze swoich członków celem czyto oglądnięcia i omówienia jego gospodarstwa, czyto omówienia jakiejś ściśle określonej sprawy.- Prócz tego może być urządzonem wspólne oglądanie gospodarstw wzorowych lub z jakiegokolwiek względu ciekawych, prowadzonych przez osoby nie będące członkami Koła lub Związku.- Wreszcie co roku w zimie odbywa się główny

Zjazd Koła we Lwowie, a to w przeddzień Zjazdu ogólnego Zjednoczonych Kół.-

Co trzy lata wybiera Koło na zjeździe głównym prezesa, który kieruje przebiegiem zjazdów i przewodniczy ich obradom, oraz sekretarza, który przygotowuje zjazdy, prowadzi ich protokół i czuwa nad przestrzeganiem przepisów regulaminu. Jeżeli zjazd odbywa się w domu prezesa oraz w razie nieobecności prezesa na zjeździe wybiera Koło zwykłą większością głosów kierownika zjazdu z prawami prezesa. Jeżeli sekretarz nie może wziąć udziału w jakimś zjeździe, wyznacza on swego zastępcę, który ten zjazd przygotowuje i spisuje protokół jego obrad.-

Różnica wieku między najstarszym a najmłodszym członkiem Koła nie powinna być tak wielką, by mogła krępować swobodę lub osłabiać uczucie koleżeństwa.

RADA GŁÓWNA.

§.9.

Rada główna, złożona z prezesów, sekretarzy oraz delegatów wybieranych na rok po jednym przez każde Koło stanowi łącznik między Kołami i jest organem akcji Kół na zewnątrz. Za pośrednictwem swego prezydium czuwa ona nad prawidłowem funkcjonowaniem wszystkich Kół i przestrzeganiem przez nie regulaminu. Rozstrzyga o występowaniu Kół na zewnątrz, a to albo z własnej inicjatywy albo na wniosek któregoś z Kół. Daje inicjatywę do wspólnych działań, które za potrzebne uzna. Poza tem :

1. Zarządza wszystkimi sprawami Towarzystwa i jego majątkiem;

2. przyjmuje i wyłącza członków Towarzystwa, to ostatecznie większością trzech czwartych głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady;
3. projektuje zasady jednolitego postępowania i przedkłada je Ogólnemu Zjazdowi, który może je uchwalić, odrzucić, lub za równoczesną zgodą Rady głównej zmienić;
4. Zdaje sprawę Zjazdowi Ogólnemu ze swej działalności i z Zarządu majątkiem Towarzystwa;
5. Zwołuje Zjazdy ogólne nadzwyczajne;
6. Uchwala regulamin zjednoczonych Kół;
7. Wykonuje kary nałożone na członków przez Sąd Zjednoczonych Kół.

Z grona swego wybiera Rada główna na 3 lata prezesa Zjednoczonych Kół, jego zastępcę i sekretarza jeneralnego. Prezes Zjednoczonych Kół względnie jego zastępca i sekretarz jeneralny stanowią prezydyum Związku, reprezentujące go na zewnątrz. Każdy członek prezydyum winien być uwiadomiony o terminie każdego zjazdu rolniczego i ma prawo wziąć w nim udział z głosem doradczym.

Prezes Zjednoczonych Kół względnie jego zastępca przewodniczy obradom Rady głównej Zjazdu, ogólnego i Sądu zjedn. Kół, sekretarz jeneralny prowadzi ich protokół i przestrzega na nich przepisów regulaminu. Wszelkie pisma podpisują imieniem Towarzystwa ^{Prezes Zjednoczonych Kół} ~~prezydent~~ lub jego zastępca oraz sekretarz jeneralny.

Radę główną zwołuje Prezydyum w miarę potrzeby, lecz co najmniej raz do roku. Dla ważności uchwał potrzebnym jest komplet złożony z połowy

członków Rady.

§. 10.

Na wypadek, gdyby Zjazd ogólny odmówił Radzie głównej absolutorium z Zarządu majątkiem, albo udzielił jej votum nieufności, Rada główna zostaje tem samem rozwiązana, wskutek czego wszyscy jej członkowie tracą swój charakter prezesów, sekretarzy i delegatów Kół i oddają zarząd spraw i majątku Towarzystwa w ręce Rady głównej, tymczasowej, którą Zjazd ogólny na tem samem posiedzeniu wybiera, powołując do niej po jednym członku każdego Koła, który otrzymuje temsamem charakter tymczasowego sekretarza swego Koła i winien w możliwie najkrótszym czasie, najdalej jednak do dni 30-tu zwołać zjazd swego Koła celem wyboru prezesa, sekretarza i delegata.

Po dokonaniu nowego ukonstytuowania się Kół winien prezes Rady tymczasowej zwołać nową radę główną i oddać w jej ręce sprawy Towarzystwa.

W razie odmówienia absolutorium, winna Rada tymczasowa oddać sprawę do rozstrzygnięcia Sądowi Towarzystwa, do którego specjalnie dla tej sprawy wchodzi prezes i sekretarz tymczasowej Rady głównej zamiast usuniętego Prezydium. Ustupujące Prezydium winno urzędować na Zjeździe ogólnym aż do dokonania wyboru tymczasowej Rady głównej, poczem Zjazd się od racza, najpóźniej zaś po trzech miesiącach zbiera się znowu już na podstawie zaproszenia nowego Prezydium.

ZJAZD OGÓLNY.

§. 11.

Zjazd ogólny zbiera się co roku w zimie we Lwowie

w dniu oznaczonym przez Radę główną.

Komplet potrzebny do odbycia Zjazdu ogólnego wynosi trzecią część każdorazowych członków Towarzystwa.

W razie braku kompletu zwołuje Rada główna Zjazd ogólny powtórnie, tym razem już bez względu na komplet.

Również nie jest potrzebnym komplet przy ponownem zebraniu się Zjazdu ogólnego odroczonego, przewidzianem w §.10-tym.

Do zakresu działania Zjazdu ogólnego, zwyczajnego należy :

1. rozprawa nad sprawozdaniem Rady głównej;
2. udzielenie lub odmówienie absolutorium z Zarządu majątkiem;
3. uchwalenie, odrzucenie lub zmiana zarządu Rady głównej proponowanych przez Radę główną zasad jednolitego postępowania;
4. wybór Rady głównej tymczasowej w sposób przewidziany w §. 10-tym;
5. wybór trzech członków Sądu Zjednoczonych Kół;
6. wybór komisji sprawdzającej;
7. uchwała w sprawie zmiany statutu i rozwiązania Towarzystwa na wniosek Rady głównej, dla której potrzeba większością trzech czwartych głosów obecnych.
8. uchwalanie wniosków członków, z tem jednak zastrzeżeniem, że Rada główna będzie obowiązana tylko te wnioski Zjazdowi do uchwały przedłożyć, które zgłoszone do niej będą co najmniej na 30 dni przed zjazdem ogólnym.

Zjazd ogólny nadzwyczajny zwołuje Rada główna celem otrzymania dyrektywy w ważnych sprawach Towa-

rzystwa. Do udzielenia takiej dyrektywy ogranicza się kompetencya tego Zjazdu.

SĄD ZJEDNOCZONYCH KÓŁ.

§. 12.

Sąd zjednoczonych Kół, złożony z ^{prezesa zjednoczonych Kół} ~~prezydenta~~ lub jego zastępcy, z sekretarza jeneralnego oraz z trzech członków, wybranych przez Zjazd ogólny na 3 lata:

1. rozstrzyga jako uproszony Sąd polubowny, na podstawie poprzedniego zapisu, wszelkiego rodzaju spory między poszczególnymi członkami Towarzystwa;

2. rozstrzyga i oznacza odpowiedzialność Rady głównej w wypadku odmówienia jej absolutorium przez Zjazd ogólny, z tą jednak modyfikacją, iż w tym wypadku nie zasiada w Sądzie ~~prezydent~~ ^{prezes zjednoczonych Kół} i sekretarz jeneralny, lecz zamiast nich prezes i sekretarz Rady tymczasowej;

3. sędzi bez odwołania członków Towarzystwa i nakłada na nich kary w wypadkach wykroczenia przeciw zasadom jednolitego postępowania. Kary te stopniują się przez ³ stopnie, a mianowicie :

- a) upomnienie;
- b) kara pieniężna ;
- c) wykluczenie z Towarzystwa ;

4. rozstrzyga spory wynikające ze stosunków towarzystwa.

Sąd uchwała sobie sam regulamin obrad.

Do ważności wyroku jednak nieodzownym jest pełny komplet sądu.

KOMISYA SPRAWDZAJĄCA.

§. 13.

KOMISYA SPRAWDZAJĄCA złożoną z trzech członków i

trzech zastępców wybiera zwykłą większością głosów Zjazd ogólny dla zbudania rocznego zamknięcia rachunków, które Rada główna winna przedłożyć tej komisji na tydzień przed zjazdem ogólnym. Uchwała o absolutoryum dla Rady ogólnej zapasć może tylko po wysłuchaniu sprawozdania komisji sprawdzającej.

WYBORY I GŁOSOWANIA.

§. 14.

Wszystkie wybory odbywają się kartkami.- Dla skutecznego wyboru potrzebną jest bezwzględna większość obecnych. Przy drugim głosowaniu wolno głosować tylko na tych dwóch kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów, a w razie równości głosów rozstrzyga los.

Głosuje się zapomocą podnoszenia rąk. W razie równości głosów rozstrzyga to zdanie, za którem głosował przewodniczący.

ROZWIĄZANIE SIĘ TOWARZYSTWA.

§. 15.

Jeżeli ilość członków któregoś z Kół spadnie poniżej sześciu, Koło to rozwiązuje się, a pozostali w niem członkowie mogą się dać balotować do któregoś z innych Kół, jeżeli zaś w ciągu sześciu miesięcy do żadnego nie uzyskają przyjęcia, ani nie zdołają utworzyć nowego Koła o przepisany komplet przestają być członkami Towarzystwa.

Towarzystwo rozwiązuje się, jeżeli :

- a). nie pozostanie w niem ani jedno Koło z przepisany komplet;

- b). Zjazd ogólny na wniosek Rady głównej uchwali rozwiązanie się Towarzystwa większością dwóch trzecich głosów członków obecnych na zjeździe zwyczajnym o przepisany komplecie.-

Jeżeli rozwiązanie się Towarzystwa nastąpi skutkiem uchwały Zjazdu ogólnego, rozstrzyga o pozostałym majątku Towarzystwa uchwała tegoż Zjazdu, jeżeli zaś skutkiem innych przyczyn, przechodzi majątek Towarzystwa pod Zarząd Dyrekcyi Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, która użyje go na cel poparcia interesów większych gospodarzy rolnych w Galicyi ~~w s; osób, jaki za stosowne uzna.-~~ *w myśl § 44. l. b. Statutu Towarzystwa Kredytowego.*

PROJEKT STATUTU.

NAZWA.

§.1.

Towarzystwo nosi nazwę "ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH".-

SIEDZIBA I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI

§.2.

Siedzibą Towarzystwa jest miasto Lwów. Działalność jego rozciąga się na Galicyę wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i na Bukowinę.-

CEL.

§.3.

Celem Towarzystwa jest oddziaływanie na rozwój krajowego rolnictwa przez pielęgnowanie jednoliteści w działaniu i łączności wśród większych gospodarzy rolnych.

Do tego celu dąży Towarzystwo przez :

- 1/. odbywanie peryodycznych zjazdów czyto całego Towarzystwa czy poszczególnych Kół,
- 2/. ustanawianie zasad jednolitego postępowania,
- 3/. organizowanie instytucyj popierających rozwój gospodarstw członków.-

MAJĄTEK

§.4.

Majątek Towarzystwa składają :

- 1/. fundusz obrotowy, powstający z wkładów członków, darów, zapisów, dochodów z ewentualnych przedsiębiorstw, wydawnictw i t.p.
- 2/. fundusz żelazny oraz inne fundusze specjalne, które zarząd Towarzystwa ma prawo utworzyć bądź z da-

rów na ten cel przeznaczonych, bądź z części funduszu obrotowego.

CZŁONKOWIE.

§.5.

Członkami Towarzystwa są ci samoistni więksi gospodarze oraz właściciele obszarów ponad 100 ha, którzy :

1. zostaną przyjęci przez Radę główną w tajnym głosowaniu zwykłą większością głosów i złożą w ręce Prezydium Rady głównej pisemne oświadczenie, że podejmują się spełniać obowiązki członków Towarzystwa,
2. zostaną przyjęci do jednego z Kół, a to :
 - a). albo do jednego z Kół już istniejących na podstawie tajnego balotu, przy którym za przyjęciem nowego członka oświadczą się conajmniej trzy czwarte każdorazowych członków Koła,
 - b). albo do nowotworzonego Koła na podstawie uchwały Rady głównej.

OBOWIĄZKI CZŁONKÓW.

§.6.

Każdy członek Towarzystwa ma obowiązek :

1. złożyć przy wstąpieniu jednorazową wkładkę wstępną w kwocie 20 koron tudzież uiszczać co roku najpóźniej do dnia 31 stycznia wkładkę roczną również w kwocie 20 koron,
2. brać udział w zjazdach ogólnych oraz w zjazdach swojego Koła, w ciągu zaś każdej seryi jego zjazdów urządzać jeden zjazd w swoim domu i o ile prowadzi gospodarstwo, poddać je na tym zjeździe krytyce Koła,
3. stosować się bezwzględnie do zasad jednolitego postępowania, uchwalonych co roku przez Zjazd ogólny na

wniosek Rady głównej oraz przestrzegać przepisów regulaminu.

ORGANA TOWARZYSTWA.

§.7.

Organami Towarzystwa są :

- 1/. Koła Zjazdów rolniczych,
- 2/. Rada główna,
- 3/. Zjazd ogólny,
- 4/. Sąd zjednoczonych Kół,
- 5/. Komisya sprawdzająca.

KOLA ZJAZDÓW ROLNICZYCH.

§.8.

Koła Zjazdów rolniczych powstawać mogą w ilości dowolnej. Każdy członek Towarzystwa musi być członkiem jednego z Kół. Koło składa się z 10 członków, których ilość jednak może się podnieść do 12-tu lub zmniejszyć do 8-miu, a wyjątkowo za zgodą Rady głównej do 6-ciu.

Koło zgromadza się conajmniej dwa razy do roku w domu każdego ze swoich członków po kolei celem czyto oglądnięcia i omówienia jego gospodarstwa, czyto omówienia jakiejś ściśle określonej sprawy.- Prócz tego może być urządzonem wspólne oglądanie gospodarstw wzorowych lub z jakiegokolwiek względu ciekawych, prowadzonych przez osoby nie będące członkami Koła lub Związku.- Wreszcie co roku w ziemi odbywa się główny Zjazd Koła we Lwowie, a to w przeddzień Zjazdu ogólnego Zjednoczonych Kół.-

Co trzy lata wybiera Koło na zjeździe głównym prezesa, który kieruje przebiegiem zjazdów i przewo-

dniczy ich obradom, oraz sekretarza, który przygotowuje zjazdy, prowadzi ich protokół i czuwa nad przestrzeganiem przepisów regulaminu. Jeżeli zjazd odbywa się w domu prezesa oraz w razie nieobecności prezesa na zjeździe wybiera Koło zwykłą większością głosów kierownika zjazdu z prawami prezesa. Jeżeli sekretarz nie może wziąć udziału w jakimś zjeździe, wyznacza on swego zastępcę, który ten zjazd przygotowuje i spisuje protokół jego obrad.-

Różnica wieku między najstarszym a najmłodszym członkiem Koła nie powinna być tak wielką, by mogła krępować swobodę lub osłabiać uczucie koleżeństwa.

RADA GŁÓWNA.

§.9.

Rada główna, złożona z prezesów, sekretarzy oraz delegatów wybieranych na rok po jednym przez każde Koło stanowi łącznik między Kołami i jest organem akcyi Kół na zewnątrz. Za pośrednictwem swego prezydum czuwa ona nad prawidłowem funkcyonowaniem wszystkich Kół i przestrzeganiem przez nie regulaminu. Rozstrzyga o występowaniu Kół na zewnątrz, a to albo z własnej inicjatywy albo na wniosek któregoś z Kół. Daje inicjatywę do wspólnych działań, które za potrzebne uzna. Poza tem :

1. Zarządza wszystkimi sprawami Towarzystwa i jego majątkiem;
2. przyjmuje i wyklucza członków Towarzystwa, a to : pierwsze zwykłą większością głosów, drugie zaś większością trzech czwartych głosów obecnych na posiedzeniu członków Rady;
3. projektuje zasady jednolitego postępowania i

- 11
- przedkłada je Ogólnemu Zjazdowi, który może je uchwalić, formalnie zmienić lub odrzucić;
4. Zdaje sprawę Zjazdowi Ogólnemu ze swej działalności i z Zarządu majątkiem Towarzystwa;
 5. Zwołuje Zjazdy ogólne nadzwyczajne;
 6. Uchwala regulamin zjednoczonych Kół,
 7. Wykonuje kary nałożone na członków przez Sąd Zjednoczonych Kół.

Z grona swego wybiera Rada główna na 3 lata prezydenta, jego zastępcę i sekretarza generalnego. Prezydent względnie jego zastępca i sekretarz generalny stanowią prezydium Związku, reprezentujące go na zewnątrz. Każdy członek prezydium winien być uwiadomiony o terminie każdego zjazdu rolniczego i ma prawo wziąć w nim udział z głosem doradczym.

Prezydent, względnie jego zastępca przewodniczy obradom Rady głównej Zjazdu ogólnego i Sądu zjedn. Kół, sekretarz generalny prowadzi ich protokół i przestrzega na nich przepisów regulaminu. Wszelkie pisma podpisują imieniem Towarzystwa prezydent lub jego zastępca oraz sekretarz generalny.

Radę główną zwołuje Prezydium w miarę potrzeby, lecz co najmniej raz do roku. Dla ważności uchwał potrzebnym jest komplet złożony z połowy członków Rady.

§. 10.

Na wypadek, gdyby Zjazd ogólny odmówił Radzie głównej absolutorium z Zarządu majątkiem, albo udzielił jej votum nieufności, Rada główna zostaje tem samem rozwiązana, wskutek czego wszyscy jej członkowie tracą natychmiast swój charakter prezesów, sekretarzy

i delegatów Kół i oddają zarząd spraw i majątku Towarzystwa w ręce Rady głównej, tymczasowej, którą Zjazd ogólny na tem samym posiedzeniu wybiera, powołując do niej po jednym członku każdego Koła, który otrzymuje temsamem charakter tymczasowego sekretarza swego Koła i winien w możliwie najkrótszym czasie, najdalej jednak do dni 30-tu zwołać zjazd swego Koła celem wyboru prezesa, sekretarza i delegata.

Po dokonaniu nowego ukonstytuowania się Kół winien prezes Rady tymczasowej zwołać nową Radę główną i oddać w jej ręce sprawy Towarzystwa.

W razie odmówienia absolutoryum, winną Rada tymczasowa oddać sprawę do rozstrzygnięcia Sądowi Towarzystwa, do którego specjalnie dla tej sprawy wchodzi prezes i sekretarz tymczasowej Rady głównej zamiast usuniętego Prezydyum. Ustupujące Prezydyum winno urzędować na Zjeździe ogólnym aż do dokonania wyboru tymczasowej Rady głównej, poczem Zjazd się odraza, najpóźniej zaś po trzech miesiącach zbiera się znowu już na podstawie zaproszenia nowego Prezydyum.

ZJAZD OGÓLNY.

§.11.

Zjazd ogólny zbiera się co roku w zimie we Lwowie w dniu oznaczonym przez Radę główną.

Komplet potrzebny do odbycia Zjazdu ogólnego wynosi trzecią część każdorazowych członków Towarzystwa z tem jednak zastrzeżeniem, iż każde Koło musi być na nim co najmniej przez jednego członka reprezentowane.

W razie braku kompletu zwołuje Rada główna Zjazd

ogólny powtórnie, tym razem już bez względu na komplet.

Również nie jest potrzebnym komplet przy ponownem zebraniu się Zjazdu ogólnego odroczonego, przewidzianem w §. 10-tym.

Do zakresu działania Zjazdu ogólnego, zwyczajnego należy :

1. rozprawa nad sprawozdaniem Rady głównej;
2. udzielenie lub odmówienie absolutorium z Zarządu majątkiem;
3. uchwalenie, formalna zmiana lub odrzucenie proponowanych przez Radę główną zasad jednolitego postępowania;
4. wybór Rady głównej tymczasowej w sposób przewidziany w §. 10-tym;
5. wybór trzech członków Sądu Zjednoczonych Kół;
6. wybór komisji sprawdzającej;
7. uchwała w sprawie zmiany statutu i rozwiązania Towarzystwa na wniosek Rady głównej, dla której potrzeba większości trzech czwartych głosów obecnych.
8. uchwalanie wniosków członków, z tem jednak zastrzeżeniem, że wnioski te zgłoszone będą do Rady głównej conajmniej na 30 dni przed Zjazdem ogólnym.

Zjazd ogólny nadzwyczajny zwołuje Rada główna celem otrzymania dyrektywy w ważnych sprawach Towarzystwa. Do udzielenia takiej dyrektywy ogranicza się kompetencya tego Zjazdu.

SĄD ZJEDNOCZONYCH KÓŁ.

§. 12.

Sąd zjednoczonych Kół, złożony z prezydenta lub

jego zastępcy, z sekretarza jeneralnego oraz z trzech członków, wybranych przez Zjazd ogólny na 3 lata:

1. rozstrzyga jako uproszony Sąd polubowny, na podstawie poprzedniego zapisu, wszelkiego rodzaju spory między poszczególnymi członkami Towarzystwa;

2. rozstrzyga i oznacza odpowiedzialność Rady głównej w wypadku odmówienia jej absolutoryum przez Zjazd ogólny, z tą jednak modyfikacją, iż w tym wypadku nie zasiada w Sądzie prezydent i sekretarz jeneralny, lecz zamiast nich prezes i sekretarz Rady tymczasowej;

3. sędzi bez odwołania członków Towarzystwa i nakłada na nich kary w wypadkach wykroczenia przeciw zasadom jednolitego postępowania. Kary te stopniują się przez 4 stopnie, a mianowicie:

- a). upomnienie;
- b). kara pieniężna;
- c). wykluczenie z Towarzystwa;
- d). wykluczenie od stosunków towarzyskich z członkami Towarzystwa.

Sąd uchwała sobie sam regulamin obrad.

Do ważności wyroku jednak nieodzownym jest pełny komplet sądu i oświadczenie się za brzmieniem wyroku co najmniej trzech głosów.- Jeżeli do takiej zgody dojść nie może, Sąd obowiązany jest jednomyślną uchwałą ko-optować 2 lub 4 dalszych swoich członków dla wypadku, o który specjalnie chodzi.-

KOMISYA SPRAWDZAJĄCA,

§.13.

KOMISYĘ SPRAWDZAJĄCĄ, złożoną z trzech członków i

trzech zastępców wybiera zwykłą większością głosów
Zjazd ogólny dla zbadania rocznego zamknięcia rachunków,
które Rada główna winna przedłożyć tej komisji na ty-
dzień przed zjazdem ogólnym. Uchwała o absolutorium
dla Rady ogólnej zapasć może tylko po wysłuchaniu spra-
wozdania komisji sprawdzającej.

WYBORY I GŁOSOWANIA.

§.14.

Wszystkie wybory odbywają się kartkami.- Dla skutecznego wyboru potrzebną jest bezwzględna większość obecnych. Przy drugim głosowaniu wolno głosować tylko na tych dwóch kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów, a w razie równości głosów rozstrzyga los.

Głosuje się zapomocą podnoszenia rąk. W razie równości głosów rozstrzyga to zdanie, za którym glosował przewodniczący,

ROZWIĄZANIE SIĘ TOWARZYSTWA.

§.15.

Jeżeli ilość członków z Kół spadnie poniżej sześciu, Koło to rozwiązuje się, a pozostali w niem członkowie mogą się dać balotować do któregoś z innych Kół, jeżeli zaś w ciągu sześciu miesięcy do żadnego nie uzyskają przyjęcia, ani nie zdołają utworzyć nowego Koła o przepisany komplecie przestają być członkami Towarzystwa.

Towarzystwo rozwiązuje się, jeżeli :

- a). nie pozostanie w niem ani jedno Koło z przepisany kompletem;
- b). Zjazd ogólny na wniosek Rady głównej uchwali

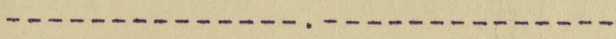
rozwiązanie się Towarzystwa większością dwóch trzecich głosów członków obecnych na zjeździe zwyczajnym o przepisany komplecie.

Jeżeli rozwiązanie się Towarzystwa nastąpi skutkiem uchwały Zjazdu ogólnego, rozstrzyga o pozostałym majątku Towarzystwa uchwała tegoż Zjazdu, jeżeli zaś skutkiem innych przyczyn, przechodzi majątek Towarzystwa pod Zarząd Dyrekcyi Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, która użyje go na cel poparcia interesów większych gospodarzy rolnych Galicyi w sposób, jaki za stosowne uzna.-

Charakter członka Towarzystwa traci się przez:

- 1/. wystąpienie z Towarzystwa zgłoszone na ręce prezydenta;
- 2/. wykluczenie z Towarzystwa uchwałą Rady głównej lub wyrokiem Sądu zjednoczonych Kół ;
- 3/. nienależenie przez czas 6 miesięcy do żadnego z Kół.-

Projekt regulaminu dla Zjednoczonych Kół
Zjazdów rolniczych.

Postanowienie zasadnicze.

(§.3.statutu)

§.1. Koło zgromadza się conajmniej dwa razy do roku w domu każdego ze swoich członków po kolei. Prócz tego może być urządzonem wspólne oglądanie gospodarstw lub instytucyj wzorowych, lub z jakiegokolwiek względu ciekawych, prowadzonych przez osoby nie będące członkami Kół lub Związku. Co roku w zimie odbywa się jeden Zjazd Koła we Lwowie (: lub innem mieście :).

Porządek dzienny.

§.2. Porządek dzienny każdego Zjazdu

a). wiejskiego - ma obejmować :

- I. dokładne zwiedzenie miejscowego gospodarstwa. Dla orjentacyi i zestawienia tabeli porównawczej gospodarstw winien jest sekretarz przygotować zawczasu i rozesłać członkom Koła przed Zjazdem, opis majątku, zestawiony na podstawie kwestyonaryusza, który właściciel majątku obowiązany jest jak najobszerniej wypełnić i zwrócić w terminie żądanym przez sekretarza - lub na podstawie zwiedzenia majątku, do czego sekretarz zawsze ma prawo. Porządek objazdu ustanawia gospodarz w porozumieniu se sekretarzem.
- II. O ile czas i okoliczności pozwalają, zaleca się również zwiedzenie wszelkich w sąsiedztwie będących gospodarstw lub przemysłów gospodarstwa tyczących.

III. Referat jeden „o zwiedzonym gospodarstwie” i przynajmniej jeden treści ogólniejszej, jednakże w związku z zawodem ziemiańskim, lub z celami Kół, będącej.

IV. Ułożenie miejsca i czasu najbliższego zjazdu i wyznaczenie referentów.

Dla osiągnięcia celu Zjazdów, zaleca się największą szczerłość i dostarczenie wszelkich szczegółów tak gospodarskich jak rachunkowych, w zamian zaś obowiązuje członków Koła, poza jego obrębem, ścisła dyskrecja co do zwiedzonych gospodarstw.

b). miejskiego:

ma obejmować przynajmniej jeden referat ogólniejszy lub sprawę specjalną dla którejby został umyślnie zwołany.

C z ł o n k o w i e .

§ 2. I. Każdy członek Koła jest obowiązany w czasie jednej seryi Zjazdów :

a). urządzić jeden zjazd u siebie i podać administracyę swoją krytyce Koła, a także gospodarstwo o ile je prowadzi.

b). podjąć się jednego referatu „o zwiedzonym gospodarstwie”.

c). podjąć się przynajmniej jednego referatu treści ogólniejszej.

II. W razie zwiedzania obszernego majątku, może referent dobrać koreferenta, do mniej sobie znanych działów.

III. Następstwo Zjazdów ad a). tudzież referatów ad b). i c). ustanawia Koło z reguły w kolei zgłoszeń, a w braku takowych wyznacza miejsce zjazdu względnie referentów „z urzędu” - na propozycję sekretarza.

d). Brać udział we wszystkich Zjazdach Koła, względnie zawiadomić o przeszkodzie sekretarza lub gospodarza przed końcem Zjazdu. Nieusprawiedliwienie nieobecności pociąga za sobą opłatę grzywny 20 koron na rzecz Koła, która to grzywna winna być wypłacona najpóźniej do dnia 30-tu po wyznaczeniu jej i podaniu do wiadomości przez prezydium Koła.

§.4. Nie przybycie na cztery zjazdy kolejne pociąga za sobą wykluczenie z Koła, od którego może tylko uwolnić uchwała Koła, zapadła większością 3/4 jego członków.

S e k r e t a r z .

§.5. Sekretarz Koła :

a). prowadzi korespondencję Koła w stosunkach wewnętrznych i zewnętrznych.

b). przygotowuje Zjazdy stosownie do §.2.a.

c). układa porządek dzienny Zjazdów i rozsyła zaproszenia i opisy z reguły przynajmniej na dwa tygodnie naprzód.

d). w nagłym wypadku, może zmienić program lub termin zjazdu, co winien jest usprawiedliwić przed Kołem.

e). przestrzega na Zjazdach przepisów regulaminu, za co jest odpowiedzialnym przed Radą główną.

f). pobiera wkładki od członków dla Koła, a na życzenie sekretarza jeneralnego i dla Zjednoczonych Kół i prowadzi kasę Koła.

g). jeżeli nie może brać udziału w Zjeździe lub zjazd odbywa się u niego - wyznacza swego zastępcę, który na ten czas obejmuje wszystkie jego funkcje.

§.6. Nieuiszczenie wkładek lub grzywien, po drugim napomnieniu za recepisem od sekretarza pociąga za sobą karę, w wysokości równej połowie zaległej kwoty - nieuiszczenie tej łącznej kwoty do dni 30-tu po jej zapadłości pociąga za sobą wykluczenie opornego członka z Koła.

P r e z e s.

§.7. Prezes Koła :

a). reprezentuje Koło na zewnątrz,
b). przewodniczy i kieruje obradami, udziela lub odbiera głos i może sam głosować; w razie równości głosów przeważa to zdanie za którym głosował.

c). jeżeli nie może brać udziału w zjeździe, lub zjazd odbywa się u niego, obecni członkowie Koła wybierają zwykłą większością kierownika Zjazdu z prawami prezesa.

§.8. Koło wybiera prezesa, sekretarza i delegata do Rady głównej na trzy lata :

a). prezes, sekretarz i delegat mogą być wybrani ponownie;

b). tracą oni swą godność w razie udzielenia

im votum nieufności przez 3/4 wszystkich członków Koła.

c). na wniosek Rady głównej Zjedn. Kół mogą być prezes lub sekretarz złożeni z urzędu za uchwałą zwykłej większości członków wszystkich Koła.

Goście i posiedzenia tajne.

§.9. W posiedzeniach jawnych Koła mogą brać udział i nieczłonkowie za zgodą większości obecnych wyrażoną w tajnym głosowaniu.

W czasie każdego posiedzenia może być na żądanie jednego z członków, a za zgodą większości obecnych członków zarządzone tajne posiedzenie.

- 1/. w posiedzeniu tajnym mogą uczestniczyć tylko członkowie Koła i Prezydium Zjednoczonych Kół,
- 2/. co do przebiegu posiedzeń tajnych obowiązuje absolutna dyskrecja.

P r z y j ę c i e .

§.10. Podczas zjazdów wiejskich zastrzega się skromne przyjęcie bez drogich win i szampana, absolutnie wykluczoną jest wszelka gra w karty, a oczywiście i wszelki hazard.

K a r y .

§.11. W razie nie zachowania przez członków obowiązków statutowych, lub przepisów regulaminu, ustanawia się następujący porządek kar (po za poszczególnymi karami już regulaminem przepisany) ze strony prezydium Koła :

- a). napomnienie ustne,
- b). " uchwalone przez Koło,

- c). napomnienie pisemne, zaprotokołowane, za uchwałą Koła,
- d). wniosek o wykluczenie, który jednak potrzebuje do zatwierdzenia większości $\frac{3}{4}$ wszystkich członków. Wniosek, który nie uzyskał tej większości, może być na żądanie Prezydium Koła rozpatrzony w ostatniej instancji przez Sąd Zjednoczonych Kół.-

Projekt regulaminu dla Zjednoczonych Kół
Zjazdów rolniczych.

Postanowienie zasadnicze.

(§.3.statutu)

Zjazdy odbywają

§.1. Koło zgromadza się conajmniej dwa razy do roku, ~~w do-~~
~~mu każdego ze swoich członków po kolei.~~ *nie kolejno w wyznaczonych terminach.* Prócz tego mo-
że być urządzonem wspólne oglądanie gospodarstw lub in-
stytucyj wzorowych, lub z jakiegokolwiek względu cie-
kawych, prowadzonych przez osoby nie będące członkami
Kół lub Związku. Co roku w zimie odbywa się jeden Zjazd
Koła we ~~Lwowie~~ *w miejscu oznaczonym przez ostatni zjazd rolniczy* (: lub innym mieście :).

Porządek dzienny.

§.2. Porządek dzienny każdego Zjazdu

a). ~~wiejskiego~~ *rolniczego* - ma obejmować :

I. dokładne zwiedzenie miejscowego gospodarstwa. Dla
orientacyi i zestawienia tabeli porównawczej gospodarstw
winien jest sekretarz przygotować zawczasu i rozesłać
członkom Koła przed Zjazdem, opis majątku, zestawiony
na podstawie kwestyonaryusza, który właściciel majątku
obowiązany jest jak najobszerniej *dokładniej* wypełnić i zwrócić
w terminie żądanym przez sekretarza - lub na podstawie
zwiedzenia majątku, do czego sekretarz zawsze ma prawo.
Porządek objazdu ustanawia gospodarz w porozumieniu
ze sekretarzem.

II. O ile czas i okoliczności pozwalają, zaleca się rów-
nież zwiedzenie wszelkich w sąsiedztwie będących gospo-
darstw lub przemysłów gospodarstwa tyozących.

III. Referat jeden „o zwiedzonym gospodarstwie” i *o ile możności* przynajmniej jeden treści ogólniejszej, jednakże w związku z zawodem ziemiańskim, lub z celami Kół, będącej.

IV. Ułożenie miejsca i czasu najbliższego zjazdu i wyznaczenie referentów.

Dla osiągnięcia celu Zjazdów, zaloca się największą szczerą i dostarczenie wszelkich szczegółów tak gospodarskich jak rachunkowych, w zamian zaś obowiązuje członków Koła, poza jego obrębem, ścisła dyskrecya co do zwiedzonych gospodarstw.

b). ~~miejskiego~~: *głównego*:

ma obejmować przynajmniej jeden referat ogólniejszy lub sprawę specjalną dla którejby został umyślnie zwołany.

C z ł o n k o w i e .

§. 3. .I. Każdy członek Koła jest obowiązany w czasie jednej seryi Zjazdów :

a). urządzić : jeden zjazd u siebie i podać administracyę swoją krytyce Koła, a także gospodarstwo o ile je prowadzi.

b). podjąć się jednego referatu „o zwiedzonym gospodarstwie”.

c). podjąć się przynajmniej jednego referatu treści ogólniejszej.

II. W razie zwiedzania obszernego majątku, może referent dobrać koreferenta, do mniej sobie znanych działów.

III. Następstwo Zjazdów ad a). tudzież referatów ad b). i c). ustanawia Koło z reguły w kolei zgłoszeń, a w braku takowych wyznacza miejsce zjazdu względnie referentów „z urzędu” - na propozycję sekretarza.

d). Brać udział we wszystkich Zjazdach Koła, względnie zawiadomić o przeszkodzie sekretarza lub gospodarza przed końcem Zjazdu. Nieusprawiedliwienie nieobecności pociąga za sobą opłatę grzywny ~~20~~ koron na rzecz Koła, która to grzywna winna być wypłacona najpóźniej do dni 30-tu po wyznaczeniu jej i podaniu do wiadomości przez prezydium Koła.

Wysokość tej grzywny omawiana było. e) opłacał na rzecz Koła składki przez Koło wypłacone.

§.4.

Nie przybycie na cztery zjazdy kolejne pociąga za sobą wykluczenie z Koła, od którego może tylko uwolnić uchwała Koła, zapadła większością 3/4 jego członków.

S e k r e t a r z .

§.5.

Sekretarz Koła :

a). prowadzi korespondencję Koła w stosunkach wewnętrznych i zewnętrznych.

b). przygotowuje Zjazdy stosownie do §.2.a.

c). układa porządek dzienny Zjazdów i rozsyła zaproszenia i opisy z reguły przynajmniej na dwa tygodnie naprzód.

d). w nagłym wypadku, może zmienić ^{miejsce} program lub termin zjazdu, co winien jest usprawiedliwić przed Kołem.

e). przestrzega na Zjazdach przepisów regulaminu, za co jest odpowiedzialnym przed Radą główną.

f). pobiera wkładki od członków dla Koła, a na życzenie sekretarza jeneralnego i dla Zjednoczonych Kół i prowadzi kasę Koła.

g). jeżeli nie może brać udziału w Zjeździe lub zjazd odbywa się u niego - wyznacza swego zastępcę, który na ten czas obejmuje wszystkie jego funkcje.

§.6. Nieuiszczenie wkładek lub grzywien, po drugim napomnieniu za receptisem od sekretarza pociąga za sobą karę, w wysokości równej połowie zaległej kwoty - nieuiszczenie tej łącznej kwoty do dni 30-tu po jej zapadłości pociąga za sobą wykluczenie opornego członka z Koła.

P r e z e s .

§.7. Prezes Koła :

a). reprezentuje Koło na zewnątrz,
b). przewodniczy i kieruje obradami, udziela lub odbiera głos i może sam głosować; w razie równości głosów przeważa to zdanie za którym głosował.

c). jeżeli nie może brać udziału w zjeździe, lub zjazd odbywa się u niego, obecni członkowie Koła wybierają zwykłą większością kierownika Zjazdu z prawami prezesa.

§.8. Koło wybiera prezesa, sekretarza i delegata do Rady głównej na trzy lata :

a). prezes, sekretarz i delegat mogą być wybrani ponownie;

b). tracą oni swą godność w razie udzielenia

im votum nieufności przez 3/4 wszystkich członków Koła.

c). na wniosek Rady głównej Zjedn. Kół mogą być prezes lub sekretarz złożeni z urzędu za uchwałą zwykłej większości członków wszystkich Koła.

Goście i posiedzenia tajne.

§.9. W posiedzeniach jawnych Koła mogą brać udział i nieczłonkowie za zgodą większości obecnych wyrażoną w tajnym głosowaniu.

W czasie każdego posiedzenia może być na żądanie jednego z członków, a za zgodą ^{gospodarza i} większości obecnych członków zarządzane tajne posiedzenie.

- 1/. w posiedzeniu tajnym mogą uczestniczyć tylko członkowie Koła i Prezydium Zjednoczonych Kół,
- 2/. co do przebiegu posiedzeń tajnych obowiązuje absolutna dyskrecja.

P r z y j ę c i e .

§.10. Podczas zjazdów wiejskich zastrzega się skromne przyjęcie bez drogich win i szampana, absolutnie wykluczoną jest wszelka gra w karty, a oczywiście i wszelki hazard.

K a r y .

§.11. W razie nie zachowania przez członków obowiązków statutowych, lub przepisów regulaminu, ustanawia się następujący porządek kar (po za poszczególnymi karami już regulaminem przepisany) ze strony prezydium Koła :

- a). napomnienie ustne,
- b). " uchwalone przez Koło,

- c). napomnienie pisemne, zaprotokołowane, za uchwałą Koła,
- d). wniosek o wykluczenie, który jednak potrzebuje do zatwierdzenia większości $\frac{3}{4}$ wszystkich członków. Wniosek, który nie uzyskał tej większości, może być na żądanie Prezydium Koła rozpatrzony w ostatniej instancji przez Sąd Zjednoczonych Kół.-

J.P. Pan
Kuneneuten
25 satst
Kuneneuten

E. KUNKE

Szkola i Zakład pisania i powielania pism na maszynie

LWÓW, ul. Sykstuska 37.

Róg Stowackiego 8.

Projekt regulaminu dla Zjednoczonych Kół

Zjazdów rolniczych.

Postanowienie zasadnicze.

(§8 statutu)

§.1. Koło zgromadza się conajmniej dwa razy do roku w domu każdego ze swoich członków po kolei. Prócz tego może być urzędzonym wspólne oglądanie gospodarstw lub instytucyj wzorowych, lub z jakiegokolwiek względu ciekawych, prowadzonych przez osoby nie będące członkami Kół lub Związku. Co roku w zimie odbywa się jeden Zjazd Koła we Lwowie (lub innem mieście).

Porządek dzienny.

§.2. Porządek dzienny każdego Zjazdu

a). wiejskiego - ma obejmować :

I/. dokładne zwiedzenie miejscowego gospodarstwa. Dla orjentacyi i zestawienia tabeli porównawczej gospodarstw, winien jest sekretarz przygotować zawczasu i rozesłać członkom Koła przed Zjazdem, opis majątku, zestawiony na podstawie kwestyonaryusza, który ~~je~~ właściciel majątku obowiązany jest jak najobszerniej wypełnić i zwrócić ~~do dnia 8 maja~~

~~na obywateli~~ Porządek objazdu usta-

W terminie żadanym przez sekretarza - lub na podstawie zwiedzenia majątku, do czego sekretarz zawsze ma prawo.

zewszedniem 2.
 nawia gospodarz, w porozumieniu ~~(z innymi
 miejscami) z Zarządzeniem Koła.~~

II/ O ile czas i okoliczności pozwalają,
 zaleca się również zwiedzenie wszelkich
 w sąsiedztwie będących gospodarstw lub
 przemysłów gospodarstwa tyczących.

III. Referat jeden „o zwiedzonym gospo-
 darstwie” i przynajmniej jeden treści
 ogólniejszej, jednakże w związku z za-
 wodem ziemiańskim, lub z celami Kół,
 będącej.

IV. Ułożenie miejsca i czasu najbliższe-
 go zjazdu i wyznaczenie referentów.

Nb x. ~~W interesie intencji~~ ^{Na osiągnięcia celów} Zjazdów, zale-
 ca się największą szczerą i dostar-
 czenie wszelkich szczegółów tak gospo-
 darskich jak rachunkowych, w zamian
 zaś obowiązuje członków Koła, poza je-
 go obrębem, ścisła dyskrecya co do
 zwiedzonych gospodarstw.

b). miejskiego,:

ma obejmować przynajmniej jeden refe-
 rat ogólniejszy lub sprawę specjalną
 dla którejby został umyślnie zwołany.

Członkowie.

§.3. I Każdy członek Koła jest obowiązany
 w czasie jednej seryi Zjazdów:

a). urządzić jeden zjazd u siebie i
 poddać ~~gospodarstwo swoje i administra-
 cję~~ krytyce Koła,

administracyjną swoją.

a także i gospodarstwo

o ile je prowadzi.

b). podjąć się jednego referatu „o zwiedzonym gospodarstwie”.

c). podjąć się przynajmniej jednego referatu treści ogólniejszej.

II. W razie zwiedzania obszernego majątku, może referent dobrać koreferenta, do mniej sobie znanych działów.

III. ~~Następnie~~ ^{Następnie} Zjazdów ad a). tudzież referatów ad b). i c). ustanawia ~~prez~~ ~~dyum Koła~~ z reguły w kolei zgłoszeń, a w braku takowych wyznacza miejsce zjazdu względnie referentów „z urzędu” ~~ed~~ ~~czego nie ma odwołania.~~

Koło

na propozycję sekretarza

d). Brać udział we wszystkich Zjazdach Koła, względnie zawiadomić o przeszkodzie sekretarza lub gospodarza przed końcem Zjazdu. Nieusprawiedliwienie nieobecności pociąga za sobą opłatę grzywny 20 koron na rzecz Koła, która to grzywna winna być wypłacona najpóźniej do dnia 30-tu po wyznaczeniu jej i podaniu do wiadomości przez prezydium Koła.

§4

~~III.~~

Nie przybycie na ~~zjazd~~ ^{zjazdy} ~~zjazdy~~ kolejne pociąga za sobą wykluczenie z Koła, od którego może tylko uwolnić uchwała Koła, zapadła większością 3/4 jego członków.

S e k r e t a r z .

§5.

Sekretarz Koła :

a). prowadzi korespondencję Koła w sto-

4.

sunkach wewnętrznych i zewnętrznych.

b). przygotowuje Zjazdy stosownie do §.2.a.

c). układa ~~w porozumieniu z prezesem~~ ^{i opisy} porządek dzienny Zjazdów i rozsyła zaproszenia z reguły przynajmniej na dwa tygodnie naprzód.

d). w nagłym wypadku, może zmienić program lub termin zjazdu, ~~za co odpowiada tylko przed prezesem.~~ ^{winię jest usprawiedliwić} ~~Kolem~~

e). ~~czuwa nad przebiegiem Zjazdów~~ ^{przebiega na} ~~stosownie do regulaminu~~ ^{zjazdach}, za co jest odpowiedzialnym przed Radą główną.

f). pobiera wkładki od członków dla Koła, a na życzenie sekretarza generalnego i dla Zjednoczonych Kół i prowadzi kasę Koła. ~~nie może~~ ~~nieuiszczenia~~

§ 6 Nieuiszczenie

→ ~~wkładek lub grzywien, po drugim na-~~ ^{za recepisem od sekretarza} ~~pomnieniu, ma prawo w porozumieniu z prezesem, nałożyć karę~~ ^{pociąga za sobą karę} w wysokości równej ^{potome} ~~zaległej kwocie~~ - nieuiszczenie tej łącznej kwoty do dni 30-tu po jej zapadłości pociąga za sobą wykluczenie opornego członka z Koła.

g). jeżeli nie może brać udziału w Zjeździe lub zjazd odbywa się u niego - wyznacza swego zastępcę, który na ten czas obejmuje wszystkie jego funkcje.

Prezes.

§.57. Prezes Koła

a). reprezentuje Koło na zewnątrz,

b). przewodniczy i kieruje obradami, udziela lub odbiera głosy i może sam głosować; w razie równości głosów przeważa to zdanie za którym głosował.

c). jeżeli w wypadkach, w których ma działać w porozumieniu ze sekretarzem, zachodzi różnica zdań - odwołać się może do prezydium Koła Zjedn., którego rozstrzygnięcie jest decydującym.

d). jeżeli nie może brać udziału w zjeździe, lub zjazd odbywa się u niego, obecni członkowie Koła wybierają zwykłą większością kierownika Zjazdu z prawami prezesa.

§. 68 Koło wybiera prezesa, sekretarza i delegata do Rady głównej na lata trzy.

a). ~~oni sami~~ mogą być wybrani ponownie.

b). ~~powyżsi~~ ^{oni} tracą swą godność w razie udzielenia im wotum nieufności przez 3/4 wszystkich członków Koła.

c). na wniosek Rady głównej Zjedn. Koła mogą być prezes lub sekretarz złożeni z urzędu za uchwałą ~~prostą~~ ^{zwykłą} większości członków wszystkich Koła.

Goście i posiedzenia tajne.

§. 7. Na wszystkie posiedzenia Koła otrzymują zaproszenie „z urzędu” członkowie prezydium R.G.

§. 8. W posiedzeniach jawnych Koła mogą brać udział i nieczłonkowie ~~(inaczej)~~ ^{wyrażona} za zgodą większości obecnych, tajnym głosowaniem.

a). ^{może być} W czasie każdego posiedzenia, na żądanie jednego z członków, a za zgodą większości obecnych członków ~~może być~~ zarządzona tajne posiedzenie.

1/. w posiedzeniu tajnym mogą uczestniczyć tylko członkowie Koła i Prezydium Zjednoczonych Kół.

2/. co do przebiegu posiedzeń tajnych obowiązuje absolutna dyskrecja.

P r z y j ę c i e .

§.9. Podczas zjazdów wiejskich zastrzega się skromne przyjęcie bez drogich win i szampa, absolutnie wykluczoną jest wszelka gra w karty, *a oczywiście i wszelki hazard*

§.10. W razie nie zachowania przez członków obowiązków statutowych, lub przepisów regulaminu, ustanawia się ^{na} postępujący porządek kar (z ^{po za} ~~wyjatkami~~ poszczególnych ^{mi} ~~kar~~, już regulaminem ^{mi} ~~przepisanymi~~) ze strony prezydium Koła:

- a). napomnienie ustne, *uchwalone przez Koło*
- b). " ~~pisemne, zaprotokołowane,~~
- c). " ~~w czasie zjazdu, wobec członków Koła,~~ *pisemne, reprezentowane, uchwalone przez Koło*

~~d). odniesienie się o ukaranie do prezydium Zjednoczonych Kół,~~

d). wniosek o wykluczenie, który jednak potrzebuje do zatwierdzenia większości 3/4 wszystkich członków. Wniosek, który nie uzyskał tej większości, może być na żądanie Prezydium Koła ^{roz} ~~zao~~patrzony w ostatniej instancji przez Sąd Zjednoczonych Kół.-

Y Zaproszenie

na piąty Zjazd rolniczy, który odbędzie się piątkę 19 października 1906. w Franciszka Heyzlu w Beremianach (pocztą i telegrafem Jartowicz stacja Buszacz), potem nas w Adama Głazierskiego w Chmielowej (pocztą Latacz, telegraf Jartowicz, stacja Buszacz)

Program

Zjazd do Buszacza albo 18 października wieczorem o 9 min. 19 z Kopyckim, a 9 min. 33 ze Stanisława albo 19 października 1906. rano o 6 min. 33 z Kopyckim a o 6 min. 49 ze Stanisława. Proszę weryfikacji członków Kół o uwiedziwienie mnie zaraz po otrzymaniu tego zaproszenia (Kłoby p. Kłoboczek wielki), którym pocieszem powierzoną przyjechać z Buszacza koniemi do Beremian.

Porządek dnia 19 października 1906.:

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego zjazdu (z Głuchem 30 sierpnia 1906.)
2. Zwiadczenie folwarków Beremian i Sierakowce.
3. Pogadanka na temat wspólnej rachunkowości (referent Jan Rozwadowski)

Porządek dnia 20 października 1906.:

1. Zjazd do Chmielowej
2. Zwiadczenie folwarku Chmielowa
3. Ankieta sprawie stałej stacji folwarczej.
4. Pogadanka o товарицтві господарському.
5. Pogadanka o organizacji dolnych Kół.

Porządek dnia 21 października 1906.:

1. Msza św.
2. Omówienie gospodarstwa w Beremianach (referent Wincenty Rozwadowski)
3. Omówienie gospodarstwa w Chmielowej (referent Leon Turgus)

- 4. Omówienie kłopotliwych zwierząt.
- 5. Wyjazd z Puchowa o Gmin. Górnym.

Przebieg choroby.

I. Pierwszą i drugą noc, w dniach 1. i 2. stycznia.

Choroba, mająca objawy 2 i 5, przebiegała w 5 dni. Pierwszą noc 1. i 2. stycznia w Puchowie. Z objawami tej choroby 42 morgów pod ogrodami, a 900 morgów pod lasem. Paszta była 12 i 15 morgów, w której to paszcie, na 5 morgów objawy były 9 m. paszta była 30 m. uprawa kukurydzy a 1090 morgów roli, z których na 600 morgów na pół widać stopnie polimnych prowadzą się gospodarstwo pastarskie. W porostach, na 1030 morgów znajduje się w polach kukurydzy uprawie, w tym jednym 30 morgów, które jako silny korunek dopiero w tym roku do plodów minimalnie urosło.

Rola w obszarze 1000 morgów podzielona jest na części polimnych z których pierwsze 3 z Polimnych obejmują 260 morgów w 3 letniej roli, 240 morgów w 4 letniej i 140 morgów w 7 letniej roli. W innych paszcie i uprawach obejmują 360 morgów w 12 letniej roli. Stosowane są w nich następujące rośliny:

- Plodowina I. 200 m.
- 1. Nawóz i perca
 - 2. Perca
 - 3. Zyto
 - 4. Kartofle
 - 5. Awies
 - 6. Konikowa (2 polimnych nasienie)
 - 7. Konikowa (1 polimnych)
 - 8. Perca
 - 9. Awies
 - 10. Konikowa biała (na nasienie)
 - 11. Perca
 - 12. Kartofle
 - 13. Awies

- Plodowina 300 m.
- 1. Nawóz i perca
 - 2. Zyto
 - 3. Kartofle
 - 4. Awies
 - 5. Konikowa z tymotha (2 polimnych nasienie)
 - 6. Konikowa z tymotha (1 polimnych)
 - 7. Perca
 - 8. Nawóz i kartofle
 - 9. Perca
 - 10. Zyto
 - 11. Awies
 - 12. Konikowa biała (na nasienie)

Podzamian II. 240 m.

- 1. Nawóz i perenica
- 2. Owies
- 3. Konieczna, siewna
- 4. Perenica
- 5. Nawóz i jarmięć
- 6. Perenica
- 7. Kartofle
- 8. Jarmięć

Podzamian II. 140 mwr.

- 1. Nawóz i perenica
- 2. Kartofle
- 3. Jarmięć
- 4. Nawóz i ugor
- 5. Perenica
- 6. Kartofle
- 7. Groch

Obserwacjami nawozu się rocznie około 210 morgungi
 a czego 60 w Siernikowcach, Po 50 Gętniarowcach
 fur nawozu się 50 morgungi, a czego 30 w Siernikowcach
 po 33 fur 40 morgungi, a po 25 fur 120 morgungi,
 a czego 30 w Siernikowcach. Przez tego się 2 int. wypraci
 się 300 setniarów superfosfatu, amoniaku i 300 setna-
 rów mineralnego, a tego po 100 setniarów Siernikowcach.
 W przybliżeniu patem wypadku corocznie na wypraci
 rolę po 41 setniarów nawozu stażem i 60 klg.
 nawozów hawlowych na mory.

Rokład kultur:

	Waż. morgungi	Procent
Perenica	250	28%
Zyto	50	5%
Owies i jarmięć	260	26%
Kartofle	170	17%
Konieczna	180	18%
Groch i praca siewna 30 m.	40	4%
Ugor	20	2%
Razem	1000	100%

} 33%

Kami nobaczych - 70 } Inventarz
 Wólór " - 24 } roboczy - 94
 Krow - 50
 Puchaj - 2
 Była stwily sztuk 40

Jalownik sztuk - 70
 Trini skoto - 20

150

W podzamianach jalownik i trode, na dorosci sztuk
 była, licząc jedna dorosta, sztuk jako rosną dwom
 sztukom jalownika a paterem sztukami pierogajacy,

strymannu (188 + 35 = 51) 2 6 sztuk dorozlego bytla.
 Blisko ta gwiazka, wiec o 35. pro uwazyl Berdmann 70-140
 (przebieg 105) sztuk, wlosow, ktor. sie doroz. wie
 w miare wrodzaju kartofli wybrania w Sierk.
 kowach (prau i podobnie przez 4. miszage a wiec
 105) i wyszcie 2 61 sztuk, czyli jedna sztuka
 bytla na 3 83 morgow roli, jedna sztuka inwentarna
 roboczego na 10 64 morgow roli, a jedna krowe
 na 20 morgow roli.

W Berdmannach jest gorzelnia o 530 hl. kontyn.
 yentu. - Jako glowne prouta dochodu produkt
 gospodarza pszenice i kartofle. ? -
 Wykier, stary, stary.

2 skumnie

1 karyer

1 piekarz

1 macyznista

1 kowal

2 stelmachow

2 pilarscy

1 wartownik

2 gimniowych

5 dorozow

24 formali

12 parobkow przy wozach, wozach

1 praetuch

18 parobkow przy karczmarstwie
letnisk.

55
 Tak wiec nie licząc starych domow 55 + 9 = 64 lu-
 dzi czyli jedna sztuka na 15 62 morgow roli.
 Odleglosc miastka od starych roli w Berdmannach
 2 5 km.

Komunucyja w Berdmannach bardzo dobra z dwor-
 kowymi kompleksami z wyjątkiem 40 morgow
 polowalnych wosod lasow, w Sierk-kowach 2 30
 morgow skomunucowanych przy samym folwarku
 55 morgow niezbyt podleglych, 75 morgow podleglych
 lecz dostepnych, wreszcie 20 morgow podleglych
 oraz niedostepnych, a wiec poza folwarkiem.

II. Szumilawa, wsiem 5-1 Pr. Adam, Główny bieg.

Obecnie majątkowi obejmują 552 morgów, z czego 10 morgów w niewydzierżawie, 30 pastwisk, 16 1/2 łąk, 6 1/2 w 450 morgów roli, z których 400 morgów znajduje się w uprawie, resztę w lasach, w tym 100 morgów lasu, który jest pod zarządem państwa.

Podziałem na 400 morgów

1. Koni szajny (mieszane)
2. Perzica
3. Kartofle
4. Jęczmień i ovis
5. Koni szajny
6. 1/2 łąk i pastwisk
7. Styrakowe
8. Zyto

Obecnie w uprawie są nocnie 100 morgów, z czego 50 morgów po 50, a 50 po 25 kur na morg. W tym celu wyznaczone są również lat po 100 morgów, w tym 50 morgów uprawy mineralnego, 50 morgów uprawy mineralnego.

Tak więc przyjmując 1 morg nocni (3 morgów) wypraw w przybliżeniu oznaczać na wygetkie role w podziałem na 50 1/2 morgów uprawy szajnego i 37 1/2 klg. nawozu handlowych na morg.

Rozkład kultur:

	Wielkość	Procent
Perzica	100	25%
Zyto	50	12 1/2%
Ovis i jęczmień	50	12 1/2%
Kartofle	50	12 1/2%
Koni szajny	50	12 1/2%
Styrakowe	50	12 1/2%
Łąki	50	12 1/2%
Razem	400	100%

} 37 1/2%

Koni pobocznych sztuk 30
 Włókno " " 5
 Krowy " " 35
 Krowy " " 20
 Buhaj " " 1

 56

Stawisk sztuk 8 } 38
 Jęczmień " 30 }
 Trzcina - 2

Kredukowawczy stadnina, jaltownik i torode, na
 dorosle sztuki bywla (j. w.) osterymny (56+20)
 46 sztuk doroslego bywla. Wilosi ta przewiezny nie
 o 17 po morygami wliu 50 sztuk wotow stojacych
 na opasie przez 4-5 miesicy i wypiesie 93 sztuk,
 byli jedna sztuka bywla na 43 morgow roli,
 jedna sztuka inwentarna roboczego na 1143
 morgow roli, a jedna krowe na 20 morgow roli.

Wzalo glowne zwidla dochodu podal gospodarz
 przenie, i kartofle. (?)

Wykaz stably staty:

- 1 konowi
- 1 surmienny
- 1 stroi nocny
- 2 dorowcow
- 7 parobkow
- 3 pastuchow

8 miesiecznikow przez 8 miesicy

15
 Dale nize nie liczac stably domowej (15+5) 20 lu-
 dzi byli jeden prlowick na 20 morgow roli.

Odleglosc majutku od stacyi kolei w Buczacu
 25 klu. wsciniem.

Kamniarscyu, dobra mawolo soburku i wsi.

Wlaski 2 par'driemika 1906

Jan Rozwadowski

Stan inwentarza żywego.

<u>Konie.</u>		<u>Bydło.</u>	
Ogier - - -	1	Krow - -	56
Lugowych i młodych	8	Jałownika i cieląt	56
Stare matki	2	Buhaj - -	1
Roboczych -	90		<hr/> 113.
ogrodowe -	1		
Stadniny -	45	Owice	7.
	<hr/> 147.	Nierogacizny	35.

90 sztuk inwentarza roboczego = 1 sztuka na 10 morgów roli, - a jedna krowa na 16 morgów roli.

Wykaz służby statyj.

- 1 rzadca
- 1 pisarz (vacat)
- 1 gorzelnik
- 1 kowal z czeladnikiem.
- 1 stelmach
- 1 maszynista (Domorosły - do obsługi elektryki i maszyn rolniczych).
- 1 gumienny
- 5 dozorców
- 1 stróż nocny
- 33 fernali
- 9 pogonierzy rocznych
- 10 " miesięcznych (zredukowane = 0.83)
- 7 pastuchów
- 7 dziewek

Łącznie razem 69.83 ludzi, czyli jeden człowiek na 12.92 morgów roli.

Odległość od Tarnopola (dostawa mleka) 14 km gościńcem,
" " stacji kolej. w Borkach w. 7 km
krótszą drogą (w której brak kawałek gościńca),
cał gościńcem 9 km.

Uwaga: Jak wspomniano, całe gospodarstwo znajduje się w stanie przejściowym, - dezorganizowane dwoma sezonami budowlanymi, potrzebuje dłuższego czasu, aż stanie znów na nogi. Tak np. wskutek opóźnień w robotach spowodowanych budowaniami, spóźnione były i nasiewy ozime, jakoteż orki zimowe, a kilkadziesiąt morgów niewywieblono.

Zmiana płodozmianu wymaga niekiedy nieracjonalnego zmianowania na jednym lub drugim łanie, co odbija się niekorzystnie na wysokości plonów lub spowodowuje zwiększenie pracy przy uprawie, gdy niektóre roboty jak orki i nawożenie wypadają na porę niekoniecznie dogodną i zwyktemu tokowi gospodarstwa nieodpowiadającą. Tem też należy wytłumaczyć tak silny stan inwentarza roboczego, który przed zimą zostanie zredukowany.

Dalej przejściowym jest dokonywujące się w roku bieżącym spuszczenie stawu (odpada dochód z młyna, który wynosi brutto Kor. 2400, a doliczając ewentualne faktury z młyna ± 500 Kor, - który był obciążany pośredniczy we wszystkich

robótowych transakcjach bez wynadgródkienia),
co uczyniłoby Kor. 2900. - Po dokonaniu
spuszczenia stawu i uregulowaniu mły,
wówczas siła wody zostanie ta sama,
26 do 30 koni i zużytkowana będzie do
wytwarzania siły elektrycznej (ewentualnie
także i do pędzenia gorzelni), a wówczas
spotrzebowanie opału w gorzelni ogra-
niczy się na wytworzenie pary do
Henzego i do odpędu wódki.

W rozwoju jest też fabrykacja
dachówek cementowych Dworna ma-
szynami Gasparego, na którą sta-
nąc ma bieżącego lata osobny budy-
nek do budowy do szopy na wozu.

Berezowica wielka, 19. Maja 1908.

Jan Guzikowski.

E. KUNKA
Skola i Zaklad pisania i powielenia przez na maszynie
LWÓW, ul. Slowackiego 18,
Róg 3 Maja

Hladki, dnia 24.maja 1908.

Do

Panów Sekretarzy Kół zjazdów rolniczych !

Po roku wspólnej pracy czuję potrzebę odezwać się do Panów poraz drugi celem zdania sobie sprawy, z tego co Zjednoczone Koła już zrobiły oraz z zadań, które przed nimi leżą.

Chwila jest dla takiej refleksyi odpowiednią , bo wszyscy Panowie oznaczyliście już terminu czerwcowych Zjazdów Waszych Kół i dokonaliście zapewne najważniejszych do nich przygotowań, na Zjazdach w Czernielowie Mazowieckim, w Szczercu, w Dublanach, w Parchaczu i w Ubiniu zbiorą się w ciągu paru tygodni wszyscy członkowie naszego Związku i będą mogli wśród grona swoich najbliższych przyjaciół rozważać jego dotychczasowe losy i przyszłe dążenia. Ponieważ z powodów rodzinnej natury obecność na tych zjazdach, z jedynym wyjątkiem Zjazdu w Czernielowie, będzie dla mnie niemożliwą, radbym wziąć w nich udział chociażby za pośrednictwem tego listu, zwłaszcza, że chwila jest tak ważną za równo dla rozwoju Zjednoczonych Kół jak i dla losów całego polskiego społeczeństwa we Wschodniej Galicyi.

Rok istnienia Zjednoczonych Kół nie przeszedł bez śladu, a wyniki jego przedstawiają mi się w sposób następujący :

1. Wszystkie Koła funkcjonowały normalnie, coraz silniej zbliżając wzajemnie swoich członków i stając się w coraz wyższej mierze tem, czem być powinny, t.j. związkami przyjaciół. Z pośród 10 odbytych zjazdów na wsi, wszystkie zostawiły uczestnikom wrażenie zajmująco i pożytecznie spędzonego czasu. W życiu Kół nie brakło indywidualnej inicjatywy i wszystkie wyrobiły sobie poniekąd swój własny, odrębny charakter wywołując przywiązanie poszczególnych członków do Koła, którego są uczestnikami.

2. Obrady Rady Głównej osiągnęły dość wysoki stopień scharmonizowania się jej członków, a wynikiem tego była równie wielka harmonia pośród członków poszczególnych Kół spotykających się na Zjazdach ogólnych. Zjednoczenie się Kół doznało znacznej konsolidacji, która znalazła swój wyraz zarówno w gładkiem uchwaleniu statutu jak zwłaszcza w jednomyślności uchwały o zasadzie jednolitego postępowania, normującej w radykalny sposób stosunek członków Związku do tak drażliwej sprawy sprzedaży ziemi. Ta uchwała, to główna zdobycz naszego współdziałania.

3. Żywotność Związku okazała się także w objęciu i szczęśliwym dotychczas przeprowadzeniu wspólnej rachunkowości rolniczej w 33 gospodarstwach członków Związku, przy czem Związek ten uzyskał podstawę finansową, niezbędną dla wszelkiej organizacji.

4. Organizacja Zjednoczonych Kół wytrzymała ogniową próbę w stosunku ich do innych instytucji, t.j. towarzystwa gospodarskiego, Kółek ziemian tudzież Związku ziemian. Na

dwóch Radach ogólnych Towarzystwa gospodarskiego odnosiły Zjednoczone Koła taktyczne zwycięstwa tak, że żadna uchwała nie zapadała bez ich zgody i że przy wyborach do Komitetu przeszła lista Zjednoczonych Kół zawierająca na pięciu : dwóch członków naszego Związku. Te powodzenia skłoniły trzymające się dotąd zdaleka Kółka Ziemiańskie do wyciągnięcia ręki i propozycji współdziałania, zmienionej wkrótce w apel do złączenia się w jedną organizację i wprowadzonej w czyn przez wybór stałej Komisji do porozumiewania się oraz przez wspólnie przeprowadzoną akcję w stosunku do związku ziemian. Ta ostatnia akcja uwieńczona pomyślnym skutkiem dała Zjednoczonym Kołom dość stanowczy wpływ na nową instytucję, zapewniając im trzecią część miejsc w Radzie Nadzorczej, co przy, dotąd niestety nie zrealizowanym, współdziałaniu członków Rady Nadzorczej należących do Kółek Ziemiańskich, oddawałoby w ręce obu tych związków kierunek rządów instytucji.

5. Nowo przyjęci członkowie, zgłaszający się kandydaci i zamierzone przez Radę główną nowe Koła każą się spodziewać, że leży przed Zjednoczonymi Kołami rozwój liczebny stały, chociaż, stosownie do ich natury powolny i ostrożny.

Z powyższych uwag wynika, że sukcesy Zjednoczonych Kół były prawie wyłącznie organizacyjnej natury, - organizacja ich wykazała dość wysoki stopień spójności i sprawności - zarówno w życiu wewnętrznym Kół jak w stosunku Kół oraz ich członków do całego Związku, jak wreszcie w stosunku Związku do instytucji, z którymi wszedł w styczność. Nie mo-

żemy jednak zapominać, że organizacja jest tylko formą, która, jeżeli będzie pozbawioną życiowej treści, wyrozić się może łatwo w bezduszny formalizm. Właściwą treścią naszej organizacji było zwiedzanie i krytyka gospodarstw, dalej wspólna rachunkowość rolnicza, wreszcie zaprowadzenie kontroli nad sprzedażą ziemi. Zwiedzanie gospodarstw i rachunkowość rolniczą odziedziczył Związek już gotowe po I. Kole Zjazdów rolniczych, własnym jego dziełem jest tylko ustanowiona niedawno kontrola nad sprzedażą ziemi. Ze Zjazdów poszczególnych Kół nie wyłoniła się żadna myśl nowa, a nawet referaty fachowe były na tych Zjazdach wielką rzadkością. Fakt ten nie może nas dziwić ani zrażać: pierwszy rok musiał być poświęcony wżyciu się i utarciu nowej formy organizacyjnej; wszakże i Koło I. wprowadziło w życie rachunkowość rolną dopiero w drugim roku swego istnienia. Niemniej jednak należałoby teraz przystąpić jak najprędzej do wzbogacenia treści życiowej Zjednoczonych Kół. W tym celu nadałoby się w pierwszym rzędzie dalsze studjum dwóch kwestyj, nad którymi już Koło I. pracować zaczęło, a to Związku pracodawców oraz Związku hodowców mlecznego bydła.

Proponuję Panom, ażebyście zechcieli obie te kwestye stawiać na porządku dziennym obrad Waszych Zjazdów, poruczywszy je wpierw do opracowania odpowiednim referentom lub komisjom. Celem ułatwienia tej pracy posyłam Panom:

a). odpis protokołu I.Koła w kwestyi referatu Komisji dla sprawy parobczej;

b). referat br. Franciszka Heydla o związku hodowców mlecznego bydła, nadmieniając w tej ostatniej sprawie, iż warto by się starać o znalezienie pośród członków Zjednoczonych Kół odpowiednio ukwalifikowanych ochotników dla Komisji, któraby w Północnych Niemczech, Holandyi i Danii zbadała na miejscu tamtejsze mleczne rasy i wskazała naszemu Związkowi rasę najodpowiedniejszą do prowadzenia przez przyszły Związek hodowlany.

Obok obu powyższych spraw mogłyby z korzyścią stanowić treść referatów fachowych : 1/. organizacja sprzedaży : a). zboża, b). opasów, c). nierogacizny, d). nabiału, e). owoców.- 2/. Organizacja wspólnego zatrudniania fachowców, jak leśnika, inżyniera, chemika rolniczego, pomologa, mechanika i t.p., nie wyłączając referatów o doskonaleniu wspólnej rachunkowości rolniczej.

Omówienia na Zjazdach wszystkich Kół wymaga też koniecznie stosunek Zjednoczonych Kół do Kółek Ziemi. Celem dostarczenia podstawy dla takiej dyskusji posyłam Panom statut oraz spis członków Kółek Ziemi. Przy tej sposobności przypominam, że w sprawie tej uchwalili delegaci obu związków następujące zasady, zatwierdzone następnie przez naszą Radę główną: 1/. Oba Związki wybierają komisje złożone z trzech członków celem porozumiewania się co do wspólnej akcji w ważniejszych spra-

wach ogólnych, 2/. Członkom jednego Związku wolno być także członkami drugiego. 3/. Jest pożądanem, ażeby poszczególne Koła zapnaszały na swoje zjazdy po jednym gościu z drugiego związku.

Wobec życzeń wyrażonych także i na Radzie głównej, ażeby dążyć na podstawie naszego statutu do zjednoczenia obu związków, dyskutowano na wspólnej komisji w Jarosławiu różnicę naszych statutów. Delegaci Kółek Ziemiań obstawali przy wyższości organizacyi lokalnej, prócz tego jako główne wady naszego statutu wymieniali:

1/. ograniczenie ilości członków Koła, 2/. dwukrotny balot: przez radę główną i Koło, 3/. ustęp o różnicy wieku między członkami Koła, 4/. stałą wkładkę roczną; 5/. instytucję sądu Zjednoczonych Kół, wreszcie 6/. brak w statucie zakazu wydzierżawiania majątków żydom. Nasi delegaci nie przyznali słuszności żadnemu z powyższych zarzutów. Proszę, ażeby Panowie zechcieli zarządzić na jednym z najbliższych Zjazdów swoich Kół dyskusję nad naszym stosunkiem do Kółek Ziemiań i uwiadomić mnie o jej wyniku. Uważam też za wskazane, ażeby Panowie poinformowali członków swoich Kół, iż byłoby pożądanem, ażeby przed ewentualnem przystąpieniem do któregoś z Kółek Ziemiań osiągnęli w tej mierze decyzji Rady głównej.

Również nie mogę Koła spuszczać z oczu stosunku naszego do Towarzystwa gospodarskiego i do Związku Ziemiań t.j.instytucyi, do zarządów których delegowaliśmy po dwóch naszych członków. Niezadowoleni z dotychczasowo-

wej działalności Towarzystwa gospodarskiego zmiierzamy do zreformowania jej, Koła zatem powinny się zająć omówieniem programu akcji Towarzystwa gospodarskiego lub przynajmniej wysuwaniem poszczególnych postulatów, nad zrealizowaniem których mogliby nasi delegaci do Komitetu pracować. Związek ziemian zamierza zwrócić się do Kół Zjazdów z prośbą o wypracowanie odpowiednich dla naszych stosunków wzorowych kontraktów pracy, a to zarówno dla stałej służby folwarcznej jak i dla robotników sezonowych (: łączy się to z omówioną już przezemnie kwestyą związku pracodawców :) oraz o wypracowanie lub przynajmniej zaopiniowanie wzorowych kontraktów dzierżawnych. Wychodząca od Kół inicjatywa w wyrażaniu życzeń wobec związku ziemian mogłaby być również pożyteczną. W ogóle nie mogą Zjednoczone Koła zadowolić się wysyłaniem delegatów do zarządów pewnych instytucji, lecz muszą wspierać ich inicjatywę swoich członków.

Związek Ziemian potrzebować będzie organów lokalnych celem opiniowania poszczególnych interesów i podejmowania nadzoru nad ich przebiegiem. Funkcyę takich organów obejmę w środkowej Galicyi Kółka Ziemian. Pożądanem byłoby rozważenie na Zjazdach Kół myśli, czyby nie było wskazanem przydzielić wszystkich członków Zjednoczonych Kół do 4 komitetów ziemskich okręgowych z siedzibami w Tarnopolu, Stanisławowie, Lwowie i Krakowie, któreby trzeba założyć, a które podjęłyby się zadań takich organów lokalnych Związku Ziemian.

Odnosnie do wewnetrznych strat poszczegolnych Kół przypominam Panom , że :

A/. Z powodu rezygnacyi Rady głównej mają wszystkie Koła dokonać na najbliższych swoich Zjazdach wyborów prezesa, sekretarza i delegata , oraz

B/. Wskutek dokonanego przez Radę główną balotu mają być przeprowadzone na najbliższych Zjazdach Kół następujące baloty:

W Kole II.: pp. Jana Gromnickiego z Łaskowiec p. Budzanów, Ludwika Horodyskiego z Kolendzian p. Szmańkowszczyzna i Tadeusza Bochdana z Milatyna Nowego,

w Kole III. pp. : Jana Wiktora z Zarszyna , Henryka Preka z Łuki p. Wojniłów i Tadeusza Burzyńskiego z Uhrynowa dolnego p. Stanisławów,

w Kole V. p. Jana Zeitlebena z Zahajec p. Podhajce .

Proszę Panów o uwiadomienie mnie o wyniku zarówno wyborów jak i balotów.

÷

÷

÷

Na zakończenie jeszcze jedna sprawa. Zaostrzenie się stosunków na obszarze Galicyi wschodniej wymaga poważnie myśleć samoobronie, zwłaszcza o obronie ziemi i o otoczeniu się robotnikami polskimi jako żywiołem nie-

9.

przystępnym ruskiej komendzie. Kwestyi tej muszą Zjednoczone Koła śmiało spojrzeć w oczy i od rozważania jej nie wolno się im usunąć pod groźbą zarzutu karygodnej lekkomyślności i krótkowidztwa. Mojem zdaniem potrzebny jest dla tej sprawy nadzwyczajny zjazd ogólny Zjednoczonych Kół w terminie niepóźniejszym jak druga połowa czerwca b.r.- Na Zjeździe tym możnaby też dokonać przyjęcia nowych członków Zjednoczonych Kół.

Proszę Panów o uwiadomienie mnie w jaknajkrótszym czasie, jakie jest Wasze osobiste zdanie w sprawie potrzeby takiego zjazdu, następnie zaś, jakim jest zdanie Waszych Kół.

O odpowiednich referentów dla tego zjazdu musiałbym się zawczasu postarać, ewentualnie zaś moglibyśmy skorzystać z pośrednictwa Koła III., które urządzając niezadługo zjazd w Dublinach odbyłoby przy tej okazji konferencyę z tamtejszym profesorem Dr. Grabskim organizującym obronę narodową na polu ekonomicznem.

Oczekując odpowiedzi i uwag Panów łączę serdeczne
pозdrowienia

JAN RCZWADOWSKI

sekretarz jeneralny

ZASADY JEDNOLITEGO POSTĘPOWANIA

na rok 1908/9.

Członek zjednoczonych Kół zjazdów rolniczych jest obowiązany, w razie zamierzonej sprzedaży majątku w całości czy też jego części przewyższającej w ciągu jednego roku 10 morgów (~~bez zamiary za inne grunta:~~) uwiadomić o tem listem poleconym Prezydium Rady głównej conajmniej na miesiąc przed podpisaniem umowy czy punktacyj podając : osobę nabywcy, rozmiary przedmiotu sprzedaży, inne bliższe okoliczności oraz powody, które go do sprzedaży skłaniają.

Prezydium może w tym wypadku :

- 1/. uznać sprzedaż za dozwoloną,
- 2/. odradzać sprzedaży w sposób umotywowany,
- 3/. odradzać sprzedaży w sposób umotywowany , podając zarazem inną drogę wyjścia bez straty materialnej lub też z minimalną stratą,
- 4/. zwołać Radę główną , która może odnośnej sprzedaży, bez podania motywów, zakazać.

Odpowiedź Prezydium musi być wysłana do dni 20-tu po wysłaniu uwiadomienia, w przeciwnym zaś razie uwiadamiający ma rozwiązane ręce.

Członek Towarzystwa, któryby się w wypadkach wyszczególnionych pod 3/. i 4/. nie zastosował do udzielonych mu wskazówek, równie jak i sprzedający ziemię bez uwiadomienia o tem Prezydium Rady głównej w terminie przepisany, narusza zasadę jednolitego postępowania i musi być pociągnięty do tłumaczenia się przed Sądem zjednoczonych Kół.

Zaproszenie

na 9ty Wyjazd rolniczy Kola I., który odbędzie się dnia 1. i 2. Czerwca br. u Leona Podlewskiego w Czernielowie, poczta Romanówka, stacja kol. i tel. Borki wielkie.

Program

Wyjazd do stacji Borki wielkie w niedzielę 31. Maja kurjerem z Tarnopola (Lwów) o godz. 5:31 wieczór. Wyjazd pociągiem 3:5. Regulamin lit. b.

Wieczór odczytanie protokołów z dwóch poprzednich wyjazdów.

Dnia 1. Czerwca.

- 1.) Objazd pól o godz. 7. rano.
- 2.) Po objęciu zwiedzanie folwarku i gorselni.
- 3.) Pogadanka na temat rachunkowości, jej braków i potrzeb, oraz bilansów z poprzedniego roku gospod. (ref. Win. Rozwadowski.)

Dnia 2. Czerwca.

- 4.) Omówienie gospodarstwa w Czernielowie.
(referent Wincenty Rozwadowski.)
- 5.) Pogadanka na temat: „Stosunek do Towarzystwa gospodarskiego i do Związku „Ziemian”. (referent Jan Rozwadowski.)
- 6.) Omówienie programu na dalszą serię wyjazdów i tworzenia nowych kół.
- 7.) Wyjazd do Borek, skąd o godz. 6:15 wieczór odjazd w kierunku Tarnopola.

Informacje.

(pocztą Romanowska).

CERNELÓW mazowiecki (własność Leona i Anny z Rozwadowskich Podlewskich, kupcy) przex nich przed rokiem, poprzednio nasi 2 lata dzierżawiony, - obejmuje obszar 1120 morgów; z tego 1100 morgów zagospodarowane z jednego folwarku, a 20 morgów t. zw. pułstek wydzierżawiane celadri starszej po 8 kor. za morg. Cały folwark z wyjątkiem stodoły, spichlerza, 2 szop, 1 małej stajni i kuchni, postawiony został wraz z nową gorzelnią w ostatnim 1½ roku po doszczętniej pogorszeniu przypadającej na dzień sądu koła naszego w Gwoźdźcu, - w skutek której to odbudowy tok gospodarstwa ogromnie ucierpiał.

Z powodu budowy gorzelni znajduje się płodozmian w stanie przejściowym, gdyż udwojono produkcję kartofli.

Rozdział kultur jest następujący:

Polci	902 ½ morgów	} (w tem 647 ½ m. 8 ^{io} polówki, a 255 m. 4 ^o polówki.
Łąki	50	
Pastwiska	52	
Stawy i jerozki	55 ½	
Lasu	21 ½	
Ogrodów	12	
Podbudowl. i nieurzytków	6	
<hr/>		
	1099 ½ morgów.	

Poprzedni plodozmiian był :

8^{io} polówka 607 morg.

1. Ugór x x
2. Pszenica
3. Kartofle
4. Jęczmień, Owies
5. Konieczyna
6. Konieczyna x
7. Pszenica
8. Żyto, Owies.

3-polówka 295 morg.

1. Ugór
2. Pszenica
3. Owies i Żyto.

W części ugorów siewano
groch i bobik jako przedplon.

Obecnie kaprowadzający się plodozmiian :

8^{io} polówka 650 morg.

1. Kartofle, ugór (bobik) x
2. Bobik, pszenica
3. Pszenica, Kartofle
4. Konieczyna ^{sema,} Owies,
lub x Rajgrasem,
Lucerna
Esparceta
5. x Konieczyna
6. Pszenica
7. Kartofle, Jęczmień
8. (Żyto) Owies.

4° polówka 250 morg.

1. Pszenica
2. Owies (Żyto)
3. Koniec szwedzki z trawami.
4. " " (pastwisko).

Uprawiano Dotychczas :

Pszenicy	220 — 250 mg.
Żyta	50 "
Jęczmienia	45 — 50 "
Owsa	200 "
Kartofli	60 "
Grochu	30 "
Bobiku	20 — 25 "
Koniec (1 i 2 letni)	80 — 100 "
Buraków cukrow.	10 — 15 "
Marchwi i buraków pastew.	5 "

Obecnie na rok 1908 nasiano:

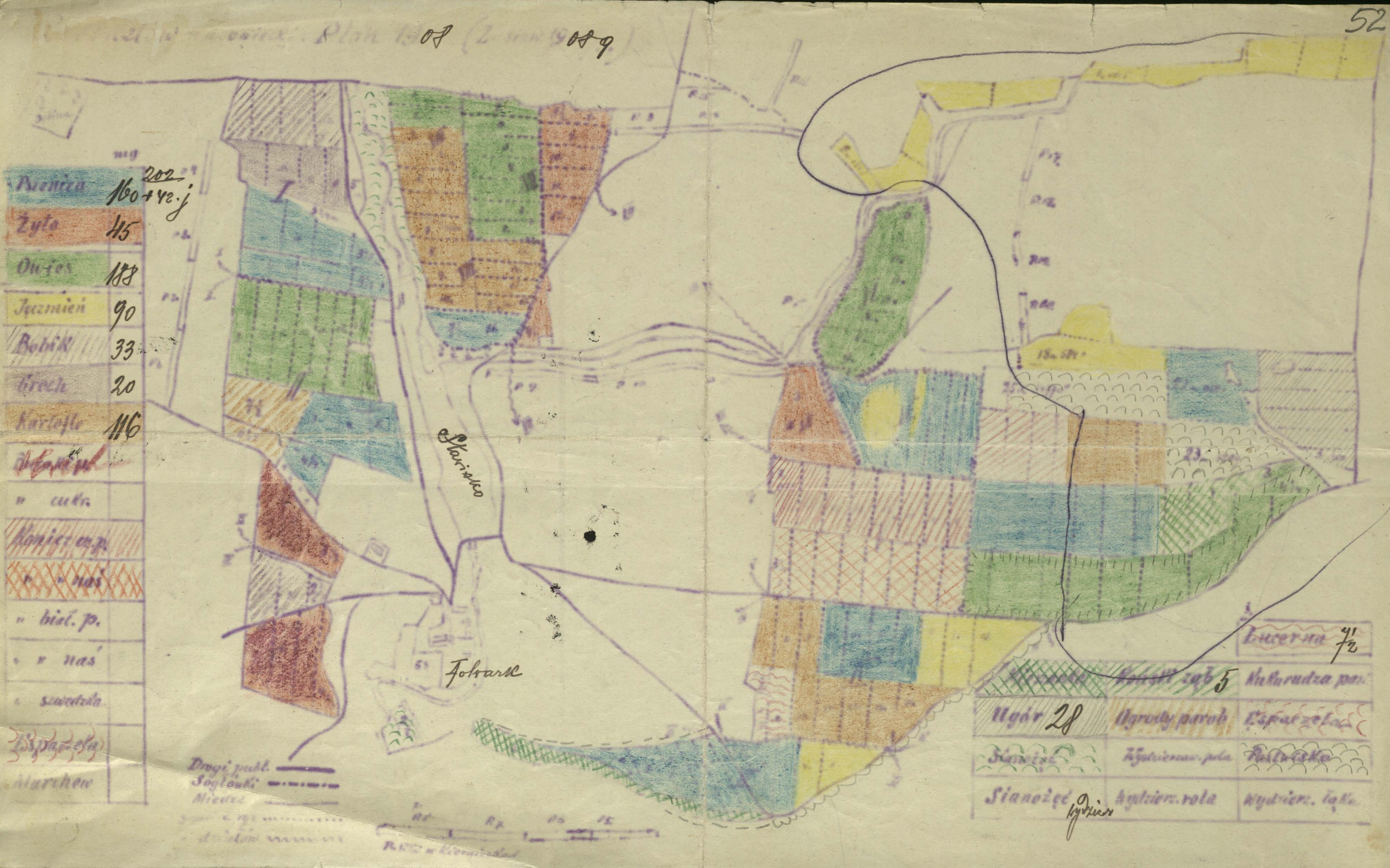
Pszenicy ozimej 180 mg., 20 przeciano =	160	morgów
" jarej	42	"
Żyta	45	"
Owsa	183	"
Jęczmienia 70 + 20	90	"
Kartofli	128	"
Ogrodów zreladzi	14	"
Hreczki	35	"
Grochu	20	"
Bobiku	33	"
Koniczyny 1 i 2 letniej	97	"
Mieszanki	30	"
Końskiego sębu	5	"
Ugoru	28	"
	<hr/>	
	900	"

Głównem źródłem dochodu była pszenica, oprócz tego sprzedaje się, razem 100-200 q żyta, około 200 q grochu, 100 do 200 q hreczki, tyleż bobiku, czasami trochę jęczmienia; - następnie mleko. Obecnie przy gorzełni kamie, razem jest zwiększenie produkcji mleka w dwójnasób. Wreszcie stadnina, sprzedawana roczna 8-12 koni 3 i 4 latka dla armii.

Nawożenie pól: 200 do 240 morgów nawozem stajennym, $\frac{2}{3}$ po 40 fur (± 6 q) na morg, $\frac{1}{3}$ po 25 fur na morg. Oprócz tego ± 200 q nawozów pomocniczych fosforowych i niekie, dy kilkadziesiąt q saletry chylijskiej.

Plan 107 (2. 10. 1899)

Wieszcza	202
Zyta	160 + 42 j
Owies	115
Jacznien	188
Bobik	90
brach	33
Kartofle	20
...	116
" cebra	
...	
" nas	
" bial. p.	
" r nas	
" szwedzka	
...	
Marchew	

Lucerna 7/2		
Ugor 28	Ugor 5	Kukurudza par.
Sianozce	Ugor 5 parob	Kopul zelac
	Ajacienn. pola	Polowisko
	Angliem. pola	Wydzien. laka

Drog. publ. ———
 Soglaunki - - - - -
 Niedra ———

Ijard
Cernielow

1/6. 908.

Z A P R O S Z E N I E

na 9-ty Zjazd rolniczy Koła I., który odbędzie się dnia 1. i 2. Czerwca br. u Leona PCDLEWSKIEGO w CZERNIELOWIE, poczta Romanówka stacya kol. i tel. Borki wielkie.-

P R O G R A M.

Przyjazd do stacyi Borki wielkie w niedzielę 31.Maja kurjerem z Tarnopola (:Lwów:) o godzinie 5.31 wieczór. Przypomina się §.5. REGULAMINU lit.b.

Wieczór odczytanie protokołów z dwóch poprzednich zjazdów.

Dnia 1. Czerwca.

- 1/. Objazd pól o godz. 7-ej rano.
- 2/. Po objędzie zwiedzanie folwarku i gorzelni.
- 3/. Pogadanka na temat rachunkowości, jej braków i potrzeb, oraz bilansów z poprzedniego roku gospod. (:ref.Winc.Rozwadowski:).

Dnia 2. Czerwca.

- 4/. Omówienie gospodarstwa w Czernelowie. (: referent Winc. Rozwadowski:). (:ref.hodowli koni Władysław Serwatowski:)
- 5/. Pogadanka na temat : „Stosunek do Towarzystwa gospodarskiego i do Związku Ziemiaków”. (referent Jan Rozwadowski:),-

- 6/. Omówienie programu na dalszą seryę zjazdów i tworzenia nowych kół.
- 7/. Wyjazd do Borek, skąd o godz. 6.15 wieczór odjazd w kierunku Tarnopola.

 I N F O R M A C Y E .

Czernelów mazowiecki (:poczta Romanówka:) własność Leona i Anny z Rozwadowskich Podlewskich, kupiony przez nich przed rokiem, poprzednio zaś 2 lata dzierżawiony, - obejmuje obszar 1120 morgów; z tego 1100 morgów zagospodarowane z jednego folwarku, a 20 morgów t.zw. pustek wydzierżawiane czeladzi starszej po 8 koron za morg. Cały folwark z wyjątkiem stodoły, spichlerza, 2 szop, 1 małej stajni i kuźni, postawiony został wraz z nową gorzelnią w ostatnim 1½ roku po doszczętnej pogorzeli przypadającej na dzień zjazdu koła naszego w Gwoźdźcu, - wskutek której to odbudowy tak gospodarstwa ogromnie ucierpiał.

Z powodu budowy gorzelni znajduje się płodozmian w stanie przejściowym, gdyż zdwojono produkcję kartofli.

Rozdział kultur jest następujący :

Roli	902 ½ morgów	} w tem 647½ m 8-io } polowki, a 255 m. } 4-o polowki.
Ląk	50	
Pastwisk	52	
Stawu i jeziorok	55 ½	
Lasu	21 ½	
Ogrodów	12	
Podbudowl.i nieużytk	6	

 1099 ½ morgów

Poprzedni płodozmian był:

8-ia polówka 607 morg.

1. Ugór
2. Pszenica
3. Kartofle
4. Jęczmień, Owies
5. Koniczyna
6. Koniczyna
7. Pszenica
8. Żyto, Owies.

3 polówka 295 morg.

1. Ugór
2. Pszenica
3. Owies i Żyto.

W części ugorów siewano groch
i bobik jako przedplon.

Obecnie zaprowadzający się płodozmian:

8-ia polówka 650 morg.

1. Kartofle, ugór (bobik)
2. Bobik, pszenica
3. Pszenica, Kartofle
4. Koniczyna sama, Owies
lub z Rajgrasem
Lucerna
Espanceta
5. Koniczyna
6. Pszenica
7. Kartofle, Jęczmień
8. (Żyto) Owies.

4-o polówka 250 morg.

1. Pszenica
2. Owies (Żyto)
3. Konicz szwedzki z trawami
4. " " (pastwisko)

Uprawiono dotychczas :

Pszenicy	220 - 250 morg.
Żyta	50 "
Jęczmienia	45 - 50 "
Owsa	200 "

Kartofli	60 morg.
Grochu	30 "
Bobiku	20 - 25 "
Koniczu (: 1 i 2 lethi :)	80 - 100 "
Buraków cukrow.	10 - 15 "
Marchwi i buraków pastew.	5 "

Obecnie na rok 1908 zasiano :

Pszenicy ozimej 180 mg., 20 przeorano =	160 morgów
" jarej	42 "
Żyta	45 "
Owsa	183 "
Jęczmienia 70 + 20	90 "
Kartofli	128 "
Ogrodów czeladzi	14 "
Hreczki	35 "
Grochu	20 "
Bobiku	33 "
Koniczyny 1 i 2 letniej	97 "
Mieszanki	30 "
Końskiego zębu	5 "
Ugoru	28 "
	<hr/>
	900 "

Głównem źródłem dochodu była pszenica, oprócz tego sprzedaje się zazwyczaj 100 - 200 q żyta, około 200 q grochu, 100 do 200 q hreczki, tyleż bobiku, czasami trochę jęczmienia; - następnie mleko. Obecnie przy gorzelni zamierzone jest zwiększenie produkcji mleka w dwójnasób. Wreszcie stadnina, sprzedaż roczna 8 - 12

ni 3 i 4 latek dla armii.

Nawożenie pól: 200 do 240 morgów nawozem stałym, 2/3 po 40 fur (± 6 q) na morg, 1/3 po 25 fur na morg. Oprócz tego ± 200 q nawozów pomocniczych fosforowych i niekiedy kilkadziesiąt q saletry chylijskiej.

Stan inwentarza żywego.

<u>Konie :</u>		<u>Bydło:</u>	
Ogier	1	Krów	56
Cugowych i młodych	8	Jałownika i cieląt	56
Stare matki	2	Buchaj	<u>1</u>
Roboczych	90		113
Ogrodowe	1		
Stadniny	<u>45</u>	Owiec 7	
	147	Nierogacizny 35.	

90 sztuk inwentarza roboczego = 1 sztuka na 10 morgów roli , - a jedna krowa na 16 morgów roli.

Wykaz służby stałej.

- 1 rządcą
- 1 pisarz (: vacat :)
- 1 gorzelnik
- 1 kowal z czeladnikiem
- 1 stelmach
- 1 maszynista (domorosły - do obsługi elektryki i maszyn rolniczych).
- 1 gumieny
- 5 dozorców
- 1 stróż nocny
- 33 fornali

- 9 pogoniczów rocznych
- 10 " miesięcznych (zredukowane = 0.83)
- 7 pastuchów
- 7 dziewczek

Zatem razem 69.83 ludzi, czyli jeden człowiek na 12.92 morgów roli.

Odległość od Tarnopola (odstawa mleka) 14 km. gościńcem, odległość stacji kolej. w Borkach w. 7 km. krótszą drogą (w której brak kawałek gościńca), zaś gościńcem 9 klm.

UWAGA: Jak wspomniano, całe gospodarstwo znajduje się w stanie przejściowym, - zdezorganizowane dwoma sezonami budowlanymi, potrzebuje dłuższego czasu, aż stanie znów na nogi. Tak np. wskutek opóźnień w robotach spowodowanych budowlami, spóźnione były i zasiewy czime, jakoteż orki zimowe, a kilkadziesiąt morgów niewyziębiono.

Zmiana płodozmianu wymaga nieraz nieracjonalnego zmianowania na jednym lub drugim łanie, co odbija się niekorzystnie na wysokości plonów lub spowodowuje zwiększenie pracy przy uprawie, gdy niektóre roboty jak orki i nawożenie wypadają na porę niekoniecznie dogodną i zwykłemu tokowi gospodarstwa nieodpowiadającą. Tem też należy wytłumaczyć tak silny stan inwentarza roboczego, który przed zimą zostanie zredukowany.

Dalej przejściowem jest dokonywujące się w roku bieżącym spuszczenie stawu (odpada dochód z młyna, który wynosił brutto kor. 2.400.- , a doliczając ewentualne faktorne dzierżawcy młyna ± 500 kor., - który był obowiązany pośredniczyć we wszystkich zbożowych transakcjach bez wynagrodzenia:), co uczyniłoby kor. 2.900.- Po dokonaniu spuszczenia stawu i uregulowania młynówki siła wody zostanie

ta sama, 26 do 30 koni i zużytkowaną będzie do wytwarzania siły elektrycznej (:ewentualnie także i do pędzenia gorzelni:), a wówczas spożycie opału w gorzelni ograniczy się na wytworzenie pary do Henzego i do odpędu wódki.

W rozwoju jest też fabrykacja dachówek cementowych dwoma maszynami Gasparego, na którą stanąć ma bieżącego lata osobny budynek dobudowany do szopy na wozy.

BEREZOWICA WIELKA, 19 Maja 1908.

JAN GUŻKOWSKI.

Zjednoczenie Kuba zjardant mieniny Kuba i m

L. PUZYNA
Gwoździec.

P o u f n e

Gwoździec dnia 10 czerwca 1909

Najbliższej sesji sejmowej stanie prawdopodobnie na porządku dzien= nym sprawa zawodowych stowarzyszeń rolniczych, ponieważ kwestya jest wielkiej doniosłości a dojrzewa niestety, bez żadnego współdziału Kół rolniczych jest obawa, że w formie nieodpowiedniej /: podobnie jak to się już zdarzało :/ uchwaloną zostanie.

Zachodzi zatem konieczność zaznajomienie się u nas, z zasada przymu= sowych organizacyi rolniczych, z potrzebami i brakami kraju naszego, w tej mierze, w końcu, wyrażenie opinii naszej tak co do opracowanych już projektów, przez pojedyncze stronnictwa polityczne jakoteż projektów w tym kierunku innych prowincyi austriackich n.p. Czech. Tylko w ten spo= sób wyrobiona i ustalona opinia Kół rolniczych mogłaby być rzeczową i podstawą do opracowania przyszłej ustawy.

Zasadnicze zmiany, w ukształtowaniu się tak naszych narodowych jak zawodowych interesów, które przyszła ustawa za sobą pociągnie potęgują jej doniosłość.

Byłoby rzeczą nie do darowania gdyby Sejm poczynił ustępstwa w usta= wie o ~~zarządowych~~ ^{Narodowych} stowarzyszeń, ^{ciach} rolniczych kosztem nawet, korzystnej dla obecnej większości reformy wyborczej, byłoby to dalszem poświęceniem na= szych interesów ekonomicznych dla korzyści klasowo-politycznych. Bez nale= żytego ku temu przygotowania ogółu naszego rolniczego, Sejm nie może zaj= mywać w tej sprawie decydującego stanowiska dla tego to okoliczności te ~~x~~ przemawiać powinny, przy najbliższej sesji sejmowej, ani za odrzuceniem zasady przymusowych stowarzyszeń roln. ani za odsunięciem jej do nie o= kreslonej przyszłości, ani za przyjęciem któregokolwiek z istniejących projektów; tylko z wstrzymaniem się finalnego załatwienia jej na rok lub dwa póki nie wytworzą się w tym kierunku pewne ustalone zapatrywania Kół naszych rolniczych. Obecnie naszym dzisiejszem przedwstępem zadaniem winno być przede wszystkim: 1. zbadanie dokładne przymusowych organiza= cyi zagranicą. 2. stworzenie w tym kierunku miarodajnej statystyki 3. uczynienie sprawy aktualnej, przez dyskusyje w organizacyach rolniczych drogą ogłaszania i rozsyłania tak przez Wydział krajowy jak komitety To= warzystw rolniczych odpowiednich broszur lub kwestyonaryuszy.

Kilka załączonych pytań wskaże na najważniejsze momenta decydujące u nas o ~~XXXXXXXX~~ na zasadzie i konstrukcyi przymusowych stowarzyszeń rolniczych.

- Literatura: Dr. ~~Hupka~~ zawodowe stowarzyszenia roln. r. 1902
 Dr. Krzyżanowski: Związki rolników
 Alezander Dąbski / w Przeglądzie Krak./ o urzędowej organ. rolniczej.
- I. Na jakiej podstawie weszłyby w życie u nas Związki urzędowe
- Ustawa ramowa parlamentu wiedeńskiego z r. 1902 / Berufsgenossenschaften / poruczająca poszczególnym Sejmom autonomiczne jej dostosowanie do potrzeb danego kraju.
 Ustawa jest bardzo liberalną, zatem umożliwia związki rolnicze wszelkiego rodzaju.
- II. Potrzeba organiz. roln. urzędowej w naszym kraju
- Ze względu na ~~X~~zyskanie jednolitości w administracyi agrarnej kraju, dla zcentrelizowania takowej, dla uwolnienia jej z wpływu niezawodowych czynników. Rolnictwo potrzebuje urzęd. reprezentacyi w szczególności wobec 4 przym. prawa wyborczego. Dotychczasowa nasza organizacya cierpi na półurzędowym swym charakterze.
- III. Jaki jej typ ma być obrany.
- Któryby zabezpieczał, tak nasze narodowe interesa wobec Rumaków jak zawodowe wobec innych zawodów, również taki którego typ byłby za granicą jako dobry już stwierdzony. Typ organizacyi musi być bardzo autonomiczny t. zn. fundusze powstałe nie subwencyami ale drogą dodatków do podatków. Statut organizacyjny musi jasno określać, że celem jego jest ochrona interesów obu grup rolnicz. t. zn. wielkiej i małej własności. Udział intelegencyi rolniczej musi być zabezpieczony. a więc typ izb rolniczych Decyduje tu zresztą statystyka.
- IV. Konstrukcyja i sasada organizacyi urzędowej
- Ochotnicze organizacye rolnicze, uznane przez Sejm jako takie wybierają dla każdego powiatu po dwóch delegatów a to jednego z mniejszej drugiego z wielkiej własności. Osobno intelegen-

cya rolnicza wybiera połowę ogólnej l. delegatów, Delegaci wybierają wydział, wydział^{beiu.} urzędują w miastach większych niż wymienionych miastach galic. Wszystkie te prowincjonalne izby złączone są jedną centralę we Lwowie. Fundusze tych Towarzystw powstają drogą dodatków do podatków i wynoszą dla właścicieli gruntowych od 5 ~~1/4~~ ha w górę 2 hal. od ~~1/4~~ ha ^{produkcji gruntu}

V. Jakie czynniki decydować mają o przyszłej organizacji

MAKRODOWE ZAWODOWE

- 1. Statystyka a/ cyfry posiadania ziemi Polaków i Rusinów b/ cyfry podatku gruntowego Polaków i Rusinów c/ cyfry ludności rolniczej Polaków i Rusinów
- 2. Podział terytoryalny na 5 okręgów w Krakowie, Rzeszowie, Lwowie, Tarnopolu i Stanisławowie, złączonych ze sobą jedną centralą /: Biura prowincjonalne w odpowiednie siły uposażone podług potrzeby mogą powstawać ekspozytury, w pewnych poszczególnych działkach w miastach powiatowych:/

- b/ Niezbędne momenta które organizacja uwzględnić winna:
 - a/ Jasne określenie wyrazu „rolnik” /: tylko prawo obieralności
 - b/ " " " inteligencya roln. i wpływ takowej na instytucję.
 - c/ Ciałem wyborczem ~~może~~ ^{mają} być tylko związki ochotniczo rolnicze.
 - d/ Określenie minimum stanu posiadłości koniecznego do przynależności /5 ha/.
 - e/ Organizacje powiatowe na razie są bezprzedmiotowe ze względu na brak naszego organizacyjnego doświadczenia w tym kierunku.

VI. Stosunek przysz. organiz. roln. do obecnych Tow. rolniczych

Ochotn. Tow. roln. muszą istnieć obok urzędowych tak jak wszędzie za granicą. Z trzech obecnych ochotn. organizacji powstać musi jedna wielka ochotnicza krajowa. Co do zakresu działania

1. Ochotnicze : cały dział handlowy kupna i sprzedaży produktów roln. dział wychowawczo naukowy wystawy doświadczenia roln. porady zawodowe.
2. Urzędowe: administracya agr. reprezen. interesów w obecwładz subwencye melioracye pośrednictwo pracy rolniczej niższe szkoły i statystyka rolnicza.

VII. Dotyczy czasu projektu

1. Projekt Dr. Hupki r.1902
2. stronictwa ludowego
3. centralnego wydziału obecnych Tow. rolniczych.

VIII Ujemne strony ^P ogólności jest mało wyczerpującym, nie rozróżnia on zu-
 projektów: 1. Or- pełnie zastępstwa interesów pojedynczych grup rolniczych,
 ganizacji rolnie jest Rada kultury krajowej zatem instytucją nie autonomiczną
 czych 2. Stroni ⁷ Projekt żąda organizacji opartej na gminie i powiecie zagra-
 ctwa ludowego za zatem istnieniu ochot. Tow. rolniczych wymaga znacznie
 większych funduszy, dotychczas podobna organizacja w Euro-
 pie nie istnieje.

IX. korzyści dla wś. 1. Jedyne rzecznictwo interesów wobec rządu i kraju 2. Par
 większej celacja ustawowo ujęta ^{Robotnicza} 3. ~~rolnicza~~ kwestya jasno postawio-
 na 5. Żydzi dzierżawcy i właściciele przymusowo do kraj.
 organiza. wciągnięci

X. Skutki dalsze a/. Reforma wyborcza do Sejmu na podstawie zawodowych orga-
 izb rolniczych. nizacji b/. Pośredni wpływ na przemysł c/. Rozwiązanie
 agrarnych stosunków.

L. Szymon

Narodowosciowy zjazd we wsiarowia ziem i powiatu gnieznowskiego

Województwo	Powiat	Miejscowość		Główny wydział		Główny wydział		Główny wydział		Główny wydział		Zauważenia
		Imię	Nazwisko	Imię	Nazwisko	Imię	Nazwisko	Imię	Nazwisko	Imię	Nazwisko	
Poznań	Gniezno	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	I. Wydział we wsiarowia ziem i powiatu gnieznowskiego.
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
		Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	Jan	Janowski	
II. Wydział w powiatu gnieznowskim w Ziemowicach												
<p>Przebieg narodził się w dniu 10.10.1909 r. w miejscowości Ziemowice, powiat gnieznowski, województwo poznańskie.</p> <p>Przebieg narodził się w dniu 10.10.1909 r. w miejscowości Ziemowice, powiat gnieznowski, województwo poznańskie.</p> <p>Przebieg narodził się w dniu 10.10.1909 r. w miejscowości Ziemowice, powiat gnieznowski, województwo poznańskie.</p>												

REZOLUCYE

ANKIETY ZJEDNOCZONYCH KOŁ ZJAZDOW ROLNICZYCH z d.I/V 1909

1. Zjednoczone Koła uważają za konieczne, by pojedyncze Koła zajęły się na najbliższych zebraniach kwestyą zawodowych stowarzyszeń rolniczych /:ustawa ramowa z r. 1902 ref. Dr. Kupki:/ i swoje wnioski w tej kwestyi przedłożyły Radzie głównej.
2. Zjednoczone Koła wyrażają zdanie, że przed jakąkolwiek zmianą zasadniczą w organizacyi Towarzystw rolniczych naszego kraju należy zbadać dokładnie organizację rolniczą krajów wyższej kultury.
3. Zjednoczone Koła wybierają specjalną komisję /:Dr. Jan Rozwadowski, Al. Dąbski, i L. Puzyna:/ do zajęcia się sprawę izb rolniczych i do przedłożenia swych wniosków plenarnemu zebraniu.

POUFNE

L w ó w , dnia 4 kwietnia 1909.

Wielmożny Panie !

Rada główna Zjednoczonych Kół uchwaliła na ostatniem swoim posiedzeniu wyznaczyć specjalną Komissję celem rozpatrzenia prac Towarzystwa gospodarskiego na rozmaitych polach jego działalności i zastanowienia się nad tem, w jakich kierunkach należałoby w pracach tych projektować, względnie przeprowadzić zmiany.

Do Komissyi tej powołała Rada główna 34 członków, a w tej liczbie także i Wielmożnego Pana.

Plenarne posiedzenie Komissyi odbędzie się w poniedziałek dnia 26 kwietnia 1909 o godzinie 9 rano w głównej sali Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego ul. Karola Ludwika L: l. II.p.

Celem przygotowania treści tego posiedzenia odbędzie się dzień przedtem t.j. w niedzielę dnia 25 kwietnia posiedzenia czterech sekcyi, a mianowicie sekcyi chowu bydła, sekcyi chowu koni, sekcyi rolniczej i sekcyi administracyjnej.

Wielmożnego Pana zaliczyła Rada główna do sekcyi , której posiedzenie odbędzie się o godzinie przy ulicy.....

Raczy tedy Wielmożny Pan obznajomić się bliżej z pracami (: z ustrojem :) Towarzystwa gospodarskiego na polu..... i wyrobić sobie zdanie o ich skuteczności, (: o jego konsekwencjach:) względnie potrzebnych w nich (: w nim :) zmianach i wyrazić opinię swoją na posiedzeniu sekcji po wysłuchaniu referatów p.p.

Przy ocenie zarówno polityki hodowlanej jak i rolniczej należy przedewszystkiem mieć na oku : a/. czy właściwym jest cel, który sobie Towarzystwo stawia tudzież b/. czy trafnie dobranymi i skutecznymi środkami, zapomo- cą których do tego zmierza.

Sekcja administracyjna natomiast weźmie pod roz- wagę : a/. Organizację i funkcjonowanie Komitetu wraz z sekcjami, b/. Podział terytoryalny (: oddziały :) c/. Stosunek do innych Towarzystw, jak Tow. Kółek rol- niczych, Tow. rolniczego, Syndykatu Towarzystw rolni- czych i t.p.

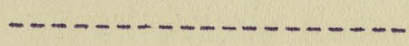
Zwracam uwagę Wielmożnego Pana na wielką donios- łość obrad ustanowionej przez Radę główną Komisji, ma- jących się stać podstawą dla decyzji, które poweźmie najbliższy Zjazd ogólny Zjednoczonych Kół i upraszam Wielmożnego Pana w imieniu Rady Głównej o niezawodne przybycie i wzięcie gorliwego udziału w pracach Komisji.

Z wysokim poważaniem

Jan ROZWADOWSKI
sekretarz jeneralny

HLADKI p.Hluboczek Wielki d.29/V. 1908.

Sekretarz jeneralny Zjednoczonych Kół Zjazdów rolniczych
do Panów Uczestników wspólnej rachunkowości rolniczej.

Z dniem 1. czerwca b.r. rozpoczną rachmistrze Zjednoczonych Kół objazd wszystkich gospodarstw celem sporządzenia przed 1. lipca inwentury gospodarstw. Zwracam uwagę Panów, że wedle zasad naszej rachunkowości całe bydło rogate tudzież nierogaczna muszą być przy inwenturze zważone, upraszam więc o postaranie się o to, ażeby w dniu zapowiedzianym przez rachmistrza znajdowała się na folwar-ku waga bydlęca.-

W czasie od 1. lipca do 15 października sporządzać będą rachmistrze zamknięcia rachunkowe za rok 1907/8. Zamknięcia te mogą być zwykłe albo szczegółowe. Przy zwykłym zamknięciu rachunkowym obliczonym będzie osobno czysty dochód z gospodarstwa rolnego, z lasu oraz innych przedsięwzię- biorstw i za takie zamknięcie nie należy się żadna dopła- ta. Natomiast zamknięcie szczegółowe zawiera oprócz powyż- szego rachunku także rozliczenie między poszczogólnymi działami gospodarstwa rolnego t.j. ziemiopłodami, bydłem rogatem, opasami, stadniną, nierogaczna, owcami, gorzel- nią, mleczarnią, chmielarnią i t.p.- Ze względu na wielką ilość uciążliwych rachunków , których wymaga zamknięcie

szczególne, dopłata należąca się Zjednoczonym Kołom w razie zażądania takiego zamknięcia równać się będzie połowie rocznej należności za rachunkowość odnośnego gospodarstwa rolnego, a więc n.p. 90 koron dla gospodarstw, które płacą za rachunkowość 180 koron rocznie.

Niniejszem proszę Panów o uwiadomienie mnie najdalej do 20 czerwca b.r., jakiego zamknięcia rachunkowego Panowie żądają, zwykłego czy szczególnego, a w tym ostatnim wypadku o nadesłanie mi przed dniem 30 czerwca dodatkowej opłaty.

Z wysokim poważaniem

Jan ROZWADOWSKI

Hładki p. Hluboczek Wielki dn. 6 kwietnia 09.

Jasnie Wielmożny Panie !

Na posiedzeniu swoim z dnia 28 marca 1909 uchwaliła Rada Główna Zjednoczonych Kół Zjazdów rolniczych, po przeprowadzeniu balotu, zaprosić JWPana do wzięcia udziału w pracach Zjednoczonych Kół w charakterze członka tego towarzystwa.

Wykonując tę uchwałę posyłam JWPanu statut Zjednoczonych Kół tudzież zasady jednolitego postępowania na rok 1908/9 i upraszam o łaskawą odpowiedź, czy JWPan zgłasza swoje przystąpienie do naszego Towarzystwa.

W tym ostatnim wypadku upraszam o nadesłanie wkładki wstępnej w kwocie 20 koron i wkładki za rok 1909 również w kwocie 20 koron.

Zaproponowanie JWPanu przystąpienia do jednego z Kół nastąpi w ciągu najbliższego półrocza.

Łącząc wyrazy prawdziwego szacunku pozostaje

z wysokim poważaniem

Dr. Jan Rozwadowski

sekretarz generalny Zj. Kół.

*Przepraszam
S. Golasz*

Baloty VII Kola:

12 balotujacych: Sr. Gotark. 9 Tak, Fr. Mlyst. 11 Tak,

Wniorski co do org. lek. przysiężo

Na mszki kooptowany do Rady gl.

72

ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

LWÓW, UL. BATOREGO L. 32. I. P.

Lwów, dnia 16 marca 1910.

JWielmożny Panie !

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić JWPana, że Rada Główna na posiedzeniu w d. 20 grudnia z.r. powzięła następującą uchwałę :

" Poleca się członkom Zjedn. Kół, aby o każdym fakcie opieszałości władz administracyjnych w wykonywaniu przepisów regulaminu służbowego donosili do Prezydium Rady Głównej, to zaś będzie albo bezpośrednio, albo przez Komitet Tow. Gospodarskiego interweniowało u władz wyższych".

Podając powyższą uchwałę do wiadomości JWPana, prosimy o łaskawe zastosowanie się do jej brzmienia w celu dania nam możliwości skutecznej obrony interesów zawodowych członków Zjedn. Kół.

Z wysokiem poważaniem

Prezydium Zjednoczonych Kół Zjazdów
Rolniczych

Bogusław Cieński

Jan Rozwadowski

73

ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

LWÓW, UL. BATOREGO L. 32. I. P.

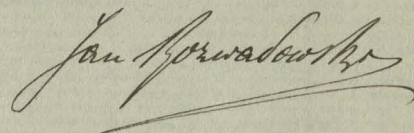
Lwów, dnia 20 września, 1911

Jaśnie Wielmożny Panie!

Rada Główna Zjedn. Kół ma się zebrać ponownie w niedługim czasie w celu dalszego rozpatrzenia projektu organizacji gospodarczej w łonie Zjedn. Kół. Ponieważ materiał niezbędny do tego projektu nie jest jeszcze zupełny, proszę zatem raz jeszcze usilnie JW Pana o wypełnienie przesłanych Mu przez Sekretaryat Zjedn. Kół kwestyonaryuszy w możliwie najkrótszym czasie, a w każdym razie jeszcze w tym miesiącu i o spieszne ich nadesłanie.

Z wysokim poważaniem

Sekretarz Jeneralny.

Komunikat Nr. VI.

Rada Główna odbyła posiedzenie w d. 16 grudnia 1911 r. we Lwowie. Na posiedzeniu tem obecni byli:

z Koła I p. p. St. Ujejski, Jan Gużkowski, dr. Jan Rozwadowski i Al. Dąbski.

z Koła II p. p. Józef hr. Koziembrodzki, Karol Kruzenstern i dr. Al. Raciborski.

z koła III p. p. Dr. Stef. Godlewski i Al. Fedorowicz.

z Koła IV p. p. Rafał Cywiński, Wincenty Rozwadowski i Wład. hr. Dzieduszycki.

z Koła V p. Alfr. Mały.

z Koła VII p. p. Al. Romanowski i Jan Głowacki.

z Koła VIII p. Jan Mars

z Koła IX p. p. Dr. Jan Dzianott i Jan Gromnicki.

z Koła X p. p. Leon kn. Puzyna i Józef Hallenburg-Haller.

oraz p. Marjan Lisowiecki jako gość.

Sekretarz Jeneralny przedstawił Radzie Głównej sprawozdanie streszczające się w pięciu głównych punktach: a) akcja gospodarcza Zjedn. Kół b) inicjatywa w sprawie założenia nowej cukrowni c) sprawa połączenia się z Kółkami Ziemiaków d) uczestnictwo w konferencji robotniczej e) sprawa pożyczek melioracyjnych.

Nad każdym z tych punktów wywiązała się obszerna dyskusja i wyłonili odpowiednie wnioski.

W sprawie akcji gospodarczej Zjedn. Kół po przeprowadzeniu dyskusji powzięła Rada Główna następujące uchwały:

I. W myśl §. 3 l. 3 statutu powołuje się do życia Koło pracy gospodarczej i poleca się Prezydium zarządzenie subskrypcji na członków tego koła z terminem nieprzekraczalnym do 15 stycznia 1912 r.

II. Kołu pracy gospodarczej przekazuje się, począwszy od dnia 1 stycznia 1912 r., dochody z wszelkich przedsiębiorstw któreby Zjedn. Koła w myśl § 4 l. 1 statutu mogły prowadzić, a więc także z rachunkowości rolniczej Zjedn. Kół.

Wszelkie nieruchomości zainstalowane na imię Zjedn. Kół uznaje się za własność Koła pracy gospodarczej.

IV. Deklaracja członka Koła pracy gospodarczej winna obejmować następujące cztery zobowiązania: a) podpisanie weksła podkładowego na 10.000 koron z zobowiązaniem podwyższenia tej kwoty wrazie uchwały 2/3 zebrania Koła do 25.000 koron na kapitał obrotowy dla przedsiębiorstw podejmowanych na rachunek Koła; b) pokrywanie całego zapotrzebowania handlowo-rolniczego za pośrednictwem Koła; c) solidarne postępowanie w stosunku do instytucji kredytowych i asekuracyjnych stosownie do uchwał Koła; d) prowadzenie rachunkowości rolnej wedle ksiąg Zjedn. Kół i przeprowadzanie zamknięć rocznych przez rachmistrzów Zjedn. Kół na podstawie osobnego regulaminu rachunkowości.

V. Regulamin swój ułoży Koło pracy gospodarczej samo i podda go zatwierdzeniu Rady Głównej.

W sprawie inicjatywy co do założenia cukrowni, której akcje miałyby się znajdować wyłącznie lub przeważnie w rękach samych plantatorów, Sekretarz Jeneralny przedstawił, co dotychczas zostało w tej sprawie zrobione celem wykonania uchwały Rady Głównej z d. 6. października.

Wydrukowane dwa wzory deklaracji (dla właścicieli i dzierżawców) rozesłane zostały wraz z odpowiednimi listami do niektórych członków Zjedn. Kół., którzy podjęli się agitacji w tym kierunku. Prócz tego wysłano specjalnego akwizytora. Na życzenie Zarządu Towarzystwa Przeworskiego przeprowadzono konferencję z jego przedstawicielami, którzy poczynili konkretne propozycje współdziałania w tej sprawie. Przeprowadzono również konferencje z niektórymi instytucjami finansowymi, które ewentualnie mogłyby się podjąć sfinansowania przedsiębiorstwa. Wreszcie przeprowadzono korespondencję z fabrykami automobilów i zebrano oferty na automobile ciężarowe do transportu buraków.

Wynikiem tej akcji było zebranie pewnej ilości deklaracji na plantowanie buraków dla nowej cukrowni, których jednak ilość nie wystarcza do oparcia na nich całej produkcji mającej powstać cukrowni.

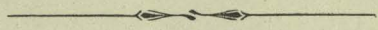
Rada Główna zatem po obszernej dyskusji wybrała komisję do dalszego prowadzenia akcji w tej sprawie z prawem kooptacji i poruciła jej kierownictwo Leonowi kn. Puzynie. Zadaniem tej komisji będzie wygotowanie odpowiednich referatów i zebranie zgłoszeń plantatorów. Jednocześnie uchwaliła Rada Główna zwołać dla sprawy nowej cukrowni Nadzwyczajny Zjazd Ogólny Zjedn. Kół w styczniu 1912 r.

W sprawie połączenia zaproponowanego Zjedn. Kółom przez Kółka Ziemiaków wybrała Rada Główna po wysłuchaniu sprawozdania Sekretarza Jeneralnego komisję złożoną z Prezydium Zjedn. Kół oraz p. p. K. Kruzensterna i L. Puzyny celem rozpatrzenia sprawy i przeprowadzenia co do niej pertraktacji z Kółkami Ziemiaków.

Sekretarz Jeneralny przedstawił Radzie Główniej sprawozdanie p. Konrada Łuszczewskiego z konferencji w sprawie robotników sezonowych odbytej w Krakowie z inicjatywy Pol. Towarzystwa Emigracyjnego, w której tenże brał udział jako delegat Zjedn. Kół.

Rada Główna uchwaliła wyrazić p. Łuszczewskiemu podziękowanie za przedstawiony jej w tej sprawie referat.

Wreszcie wysłuchała Rada Główna sprawozdania o zainicjowanej przez Prezesa Zj. Kół akcji w celu wytworzenia odpowiedniego typu pożyczek melioracyjnych i powierzyła komisji złożonej z p. p. Jana Marsa, Jana Głowackiego i Konrada Łuszczewskiego dalsze prowadzenie układów w tej sprawie z dyrekcją Banku Krajowego.

Powołując się na podaną powyżej uchwałę Rady Główniej w sprawie utworzenia Koła pracy gospodarczej proszę tych członków Zjedn. Kół, którzy zamierzają do tego Koła przystąpić, aby zechcieli zawiadomić mnie o tem do d. 30. b. m. ażebym im mógł posłać na czas odpowiednie deklaracje przystąpienia.

Dr. Jan Rozwadowski m. p.
Sekretarz Jeneralny.

Lwów d. 23. grudnia 1911 r.

76

ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

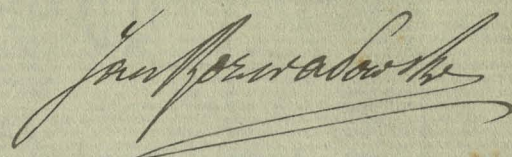
LWÓW, UL. BATOREGO L. 32. I. P.

Lwów, dnia 19
23 lutego 12

JWielmożny Panie !

Zapraszam JW Pana i proszę o niezawodne przybycie na zebranie Klubu Zjednoczonych Kół Zjazdów Rolniczych w Zgromadzeniu Delegatów Tow. Kredyt. Ziemińskiego, które odbędzie się we Lwowie w Kasynie Narodowej na dole dnia 27 b. a. o godz. 7-ej wieczorem.

Z wysokim poważaniem

77

ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

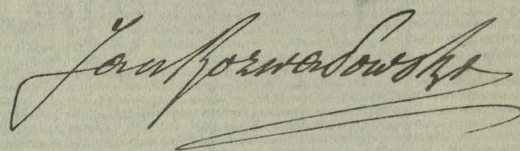
LWÓW, UL. BATOREGO L. 32. I. P.

Lwów, dnia 23 lutego 19 12

JWielmożny Panie !

Zapraszam JW Pana na zebranie Klubu Zjednoczonych
Kół Zjazdów Rolniczych w Zgromadzeniu Delegatów Tow. Kred.
Ziemskiego, które odbędzie się we Lwowie w Kasynie Naro-
dowej na dole dnia 27 b.m. o godz. 7-ej wieczorem.

Z wysokiem poważaniem

P.s. Niniejsze zaproszenie nie
jest oczywiście obowiązujące,
jeżeli JW Pan nie spełnia w tym
roku funkcji delegata.

78

ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

LWÓW, UL. PAŃSKA L. 17. I. p.

Lwów, dnia lipca 19 14.

Szanowna Dyrekcyja

Z w i ą z k u Z i e m i a n

w

Poznaniu.

Ostatnie lata klęsk rolniczych w Galicyi zniechęciły wielu właścicieli większych majątków do prowadzenia gospodarstwa na własny rachunek i ryzyko, z drugiej zaś strony spowodowały wielu dzierżawców mniej przezornych i uzdolnionych do porzucenia dzierżawionych dotychczas przez siebie majątków.

Wskutek tego wytworzyła się w dzielnicy naszej bardzo silna podaż majątków do wydzierżawienia, często na bardzo dogodnych warunkach.

Grozi to przejściem w ręce i tak już bardzo licznych u nas dzierżawców żydowskich całego szeregu bardzo pięknych gospodarstw rolnych, a co zatem idzie wyniszczeniem ich przez rabunkową gospodarkę takich dzierżawców, jak również i wielkimi stratami dla naszego kraju, a szczególniej wschodniej jego części, pod względem narodowym.

Towarzystwo nasze, stojąc na straży narodowych i ekonomicznych interesów polskiego ziemiaństwa, postanowiło zwrócić się w tej sprawie do przedstawicieli tego ziemiaństwa w innych zaborach, a przede wszystkim w zaborze pruskim.

Verte!

Zabór pruski posiada bowiem liczną, fachowo uzdolnioną i wykształconą młodzież rolniczą, która, wobec małego zaofiarowania dzierżaw na miejscu, mogłaby, w dle naszego zdania, znaleźć w naszej dzielnicy w warunkach obecnych znakomite pole pracy z wielką moralną i materyalną korzyścią dla społeczeństwa i dla siebie.

Zwracamy się przeto do WPanów, jako do ekonomicznej organizacji polskiego ziemiaństwa w Poznańskim, z prośbą o podjęcie się, o ile to WPanowie uznają za możliwe, łaskawego pośrednictwa w tej sprawie i kierowania rolników poszukujących dzierżaw do naszej dzielnicy.

Z naszej strony ofiarujemy zupełnie bezinteresownie całą pomoc, jaką będziemy mogli w tej sprawie okazać i gotowi jesteśmy, w razie gdyby WPanowie się nią zainteresowali podać im od razu kilka zgłoszonych przez członków naszego Towarzystwa, lub znanych nam skądinąd dzierżaw wraz z bliższymi warunkami.

Wyrażając nadzieję, że akcja, jaką podejmujemy zostanie przez WPanów przychylnie przyjęta, pozostajemy

Z wysokim poważaniem

Za: PREZYDYUM
ZJEDNOCZONYCH KÓŁ
ZJAZDOW ROLNICZYCH

Władysław Władysławski
Jan Władysławski

79

ZJEDNOCZONE KOŁA ZJAZDÓW ROLNICZYCH

LWÓW, UL. PAŃSKA L. 17. I. p.

Lwów, dnia 25 lipca

1914

Kochany Jasiu!

Gowierbiałowski się, że będzie w
we Lwowie dopiero 6 1/2 p. u., posyłam Ci list
do Kwiatku Kiszczaka w Poznaniu (adres nie-
miecki, "Sandwichtenowce"?) z prośbą o podzi-
skanie, względnie porobienie potrzebnych po-
prawek i uwrót celom wystawienia.

Z drukarni nadleżało 180 egz. pro-
jektu statutu Kraj. Pow. Rolniczego, z których
jedem egzemplarzem przysyłam Ci pod opieką.

Ony protokół Trapińskiego p. Sity-
skiego należy się do opublikowania do kwiatki,
czy też wymaga poprawek i uzupełnień i po pro-
wadzeniu porozumienia się z J. S.?

Na razie nie mam innych kwestyj; wy-
magających porozumienia. Po rozstrzygnięciu sprawy do-
nieś o dniu odczytu p. Gólskiego, doprośwdobnie obecni
do porady rachunki i akty.

Z ostatniego posiedzenia
Rady Gólskiej.

Zaczę serdecznie wyprawy, Jasiu
uczestowanie sąwał.

Proszę
Kochany Jasiu

Wangytsin go pudensillim ni ma namt word nas ty jidmolitasin jille dard mo pumansa
r. 905 (904 rapit ni 2 Chunum kodlenshan pomanli'ny)

Ma minre jiu o rapitnyl puvillenshad, jist ruda ni de durnam ni nyym ladaim
is'nyydsllaji ruda lardnyyud yadlar, by pry rapitnyl obiadok hi lardnyud mo
de suba ulyzi - orudu tu xypumidum. Hoyl'moi mistety to stannam in
nai ludai dotaroy vi de pumyl godmisi ulyzi ty m samym durnam lo
vterei t.m. prybiryie pumy pry namt smolom, is' dji by ojid vta samb oia
de nid, vs mie ^{opati} m'ny' m stannam lla i dolytun, ni ni ty d ludai i usadok
Rtore im to stannam odeli. Druy group to ludi stannam ulyzi rapit ni poy
daru vojny, ni mnyy, ani emyji ani iniyaty, ulyzi i dji ny ladaim
edniom dnyid. (ty to jid b. dard). Rada prytm updy mnyy, popirania vi w
poy puthiny.

Tu usy rok gix ludai rapit ni 2 Chunum idny ni ody mli nullimisi pod nyym
poloty nyym tyi rapit ni berbeni i Cresturyllim tylla ni lityny 2 vial
vtrny mli nullim ali to mny tylla mny dnyta. t. ronyllij.

Hi jidni r. 917 pumty nam 2 lity stannam, ystannam mny "mnyllij"
ty, stannam tyi vial i tondy dny, ali ostom ni pumty o. Namier,
Longdamp, Akusli, Cinsli 2 Chunum, 2 lity dnyllij, jid ty i. i.

Cresturyllim pudok pumamitna 2 stannam poyi ni dard ali sam
ostomni mty pib. 2 mny stannam mny mny b. mny d ludi de vtrny
vian de ty, stannam tardo tu 2-3 mnyty.

Hi litym r. 918 mny jidni 10 mny ^{lity} 2 lity ~~lity~~ i dny ni 2
20 t.m. 2 Janatoy, ^{Nich} G'vinsli, ^{derintovli} Ujyshi, ^{lity} dnyllij, t. ronyllij, Cij pumli 2 d.

i. i. de stannam vtrny groupie vi lito ody. Cresturyllij, i mnyllij t.m
samie 2 vny dny stannam i mny (G'vinsli). Dny 20 mny i. i. vs m
nyy dny vtrny mny i i lity mny 2 mnyllij 2 Cresturyllim.

Diolagjei wybrani i tyllu jalku zjednuuam. Noto yadnia ralmiyej stobliuoy sij utnu wyzellan
 nasyd adonkai, bu wyhod na tu dy dmitara dy stib prahyry u krasnaini Noto suti
 skupiac. Jalko adonkaini krasnaita Fur. yop. u dnuuoi mi mnygimoy u krasnaini pny
 tam unudujayel organad ralmiyej Na mudnaitin lab untadym wy dniekai Furmy dnt
 ralmiyej zapit prawni, gocy stib Frydriam Fur. yop. u dnuuoi (Dzambai)
 odmamiado rum mandatu do jalkij, Polnaiti utopetna, u Fur. yop. muti's moy ustanowien
 dnuuoi, niyd nait mtnai ni ksu yatau rotaty n. p. udy projekt ogidroy i unyit moy
 wyidroy u Nlot wyjnyel, prawni od nas paduadit wyjnyj wyjny, ni dnuuoi niyd
 paparni u stury Fur. yop.

N wyidroy, salkit wyjnyel b. wyidnie i unnu poronit Adam Pylakoi.
 Laruum u lnu r. gij dnyli moy do ty, by u ur. Galiyi utawry i. Noto e krasnaja
 krasnaita. U krasnaita. Krasnaita, u Mowu niyd - Galiyi, ocliy sij yadit do mnygimoy
 ni by udony gocy ludai krasnaita u niu uclatit mnyli zgrani ni byli; do ty
 na rasi prawni moy niyd krasnaita Nlot moyel u uclatit Galiyi u
 idntayel usadit u nuu.

N unni nait mnt gij/gis wybrnita sij inu prau gram mnydwyel u niu
 Galiyi uclatit; naradaw-awjia, ni prawni na dntaj partji jroli ty moy
 odawto putat; skupianu sij rum, infurmuuain sij ora prawni dnuuoi
 dnykuseji o sprawni bnyel. Poruuniamoy sij klij u Anturim Potuckim u dny
 unudait moy st. m. krasnaita u Nlot prawni ludai dnt rum mnygimoy. Dylit to:
 u Michajlowy, Sumbeljan, krasnaita, krasnaita u Mowu niyd, krasnaita u
 krasnaita, Mowu niyd, krasnaita u Mowu niyd, krasnaita u Mowu niyd. Rum otawo it.
 N tyd krasnaita by wyidit referit n. p. u jidny u ostawu Pan Mowu niyd referent
 sprawni gelsyjsta u stawu u dnuuoi Pan Pylakoi wyidny u gelsyjsta.
 So moy wyidit niu prawni prof. Dujalka o referit agrarny. Pada ocliy
 jalk u rum prawni, u jidny dnuuoi u niu sij mnyli a u krasnaita rasi

I N S T R U K C Y A .

§ I. Organizator Zjedn. Kół czuwa nad wszystkimi sprawami, które na przestrzeni jego okręgu obchodzić mogą wielką własność lub większych gospodarzy czy to bezpośrednio, czy pośrednio.

§ 2. W tym celu sprasza organizator zebrania okręgowe, o ile możliwości w swoim własnym domu, na których sprawy powyższe mają być poddane dyskusji. Tematów do dyskusji na tego rodzaju zebrania, których powinno się odbyć w ciągu roku co najmniej dwa do czterech, dostarcza mu częścią Prezydium Zjedn. Kół, częścią lokalna potrzeba wedle jego własnego uznania.

§ 3. Na zebrania okręgowe winni być z reguły zapraszani wszyscy członkowie Zjedn. Kół zamieszkali w danym okręgu, prócz tego zaś mogą być zapraszani wybitniejsi w danym okręgu działacze lub więksi gospodarze, których opinii o danej kwestyi chciałby organizator zasięgnąć lub których współdziałanie w pewnej pracy uważa za ważne. Z przebiegu każdego zebrania, wyrażonych na niem opinii i powziętych uchwał zdaje organizator sprawę Prezydium Zjedn. Kół, przesyłając mu zwięźle sporządzony protokół.

§ 4. Organizator przygotowuje akcyę wyborczą na terenie swego okręgu przy wszystkich wyborach z pośród wielkiej własności i kieruje nią, starając się zapewnić jej wynik zgodny z intencjami Rady Głównej Zjedn. Kół, przyczem posługuje się pomocą mężów zaufania, których ustanawia w poszczególnych częściach swojego okręgu.

§ 5. Na zebraniach okręgowych przewodniczy z reguły organizator, który powołuje do pomocy sobie zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza prowadzącego protokół.

§ 6. Organizator winien zapoznawać się ze stosunkami w powiatach swojego okręgu i wyszukiwać w nich zarówno odpowiednich kandydatów na członków Zjedn. Kół jak i ludzi mogących brać udział w pracach przez Zjedn. Koła zainicyowanych. Dom jego powinien stać się z czasem ośrodkiem życia publicznego jego okręgu. Na razie jednak wskazana jest wielką strzeżliwość i ostrożność w zapraszaniu na zebrania osób do Zjedn. Kół nie należących, ażeby nie odebrać tym zebraniom charakteru organu Zjedn. Kół. W każdym razie należy bezwzględnie unikać zapraszania osób, odnoszących się do Zjedn. Kół niezyczliwie.

REGULAMIN

Klubu Zjednoczonych Kół
w Zgromadzeniu Delegatów Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

1. Celem Klubu jest wzajemne informowanie się delegatów Towarzystwa kredytowego i wspólne rozważanie spraw tego Towarzystwa, następnie zaś jednolite w rozstrzyganiu tych spraw postępowanie.

2. Członkami Klubu są wszyscy członkowie Zjednoczonych Kół, będący delegatami lub zastępcami delegatów Towarzystwa kredytowego oraz ci delegaci, względnie zastępcy, których Klub przyjmuje większością trzech czwartych głosów obecnych.

3. Zebrania Klubu zwołuje oraz przewodniczy na nich Prezydium Zjednoczonych Kół. W razie nieobecności na zebraniu członków Prezydium lub, gdyby nikt z Prezydium nie był delegatem, wybiera Klub przewodniczącego zebrania. Klub wybiera sekretarza, który prowadzi listę członków oraz protokół obrad.

4. Klub winien być zwołany zawsze w przeddzień Ogólnego Zgromadzenia delegatów Towarzystwa kredytowego. Może być jednak zwołany prócz tego i w innym czasie, w miarę uznania Prezydium lub na sądenie pięciu członków Klubu.

5. Pod decyzję Klubu mają być oddane wszelkie ważniejsze sprawy, będące na porządku dziennym Ogólnego Zgromadzenia delegatów, dalej wszelkie wybory do władz Towarzystwa tudzież wszelkie wnioski i interpelacje, które członkowie Klubu na Ogólnym Zgromadzeniu wnieść zamierzają.

6. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów, przy czym przewodniczący nie głosuje i posiadają dla członków Klubu moc bezwzględnie wiążącą. W kwestiach niewyborczych wolno się członkom wstrzymać od głosowania.

7. Na zebraniu odbywanym w przeddzień Ogólnego Zgroma-

dzenia delegatów może Klub wybrać Komisję parlamentarną z 3 do 5 członków, która ma urządzać na Ogólnem Zgromadzeniu i rozstrzygać wszelkie taktyczne kwestye. Do postanowień Komisji parlamentarnej winni się członkowie Klubu zastosować. - W ważnych wypadkach może Komisya parlamentarna jednomyślną uchwałą znieść nawet uchwałę zebrania Klubu, co winna na zwołanem tegoż samego dnia zebraniu uzasadnić.

Lelov
Smydy
Korutka
Stanisławski
Jan Perkowski

Stawo vny
Maximilian Portuacny
Maximilian Boldanowicz

Mziunys
Wodny
Zomus
Larunich
d. Twp
Kopliwka

RACHUNKOWOŚĆ ROLNA
ZJEDNOCZONYCH KÓŁ ZJAZDÓW ROLNICZYCH.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

za rok

Dobra:

Zamknięcie rachunków dóbr

za rok

	P R Z Y C H Ó D								R O Z C H Ó D								S A L D O				
	Gotówką		Obrachunkiem		Inwenturą		Razem		Gotówką		Obrachunkiem		Inwenturą		Razem		Przychód		Rozchód		
	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	kor.	h	
1. Ziemiopłody . .																					
2. Bydło rogate . .																					
3. Opasy																					
4. Stadnina																					
5. Trzoda chlewna . .																					
6. Owce																					
7. Chmielarnia . . .																					
8. Gorzelnia																					
9. Mleczarnia																					
10.																					
11.																					
12.																					
Suma																					
I. Gospodarstwo rolne . .																					
II. Las																					
III. Młyn																					
IV. Cegielnia																					
V. Fabryka dachówek . . .																					
VI.																					
VII.																					
VIII.																					
IX.																					
X.																					
Administracya ogólna . . .																					
Suma																					
Saldo																					

Obszar poddany gospodarstwu rolnemu:

Czysty dochód z 1 morga:

M A T E R Y A Ł Y D O R E F O R M Y G M I N N E J .
XX

I

Kwestyonaryusz ułożony przez wspólną komisję opiewał :

Wywiady w sprawie sanacji¹ stosunków gminnych i administracyjnych dadzą się zjąć w trzy główne pytania : 1. Czy reforma gminna ma być traktowaną iunctim z reformą powiatową, czy też może być traktowana odrębnie. 2. Czy uważamy za korzystniejszą gminę zbiorową czy połączenie obszarów dworskich z gminami. 3. Czy i która z powyższych form byłaby możliwą na wypadek gdyby reforma gminna nie była traktowana iunctim z reformą powiatową .

Wywiady wyczepują się w tych trzech pytaniach, ze względu jedna na to że pojęcia " gmina zbiorowa " " połączenie obszaru dworskiego z gminą itd" rozmaicie bywają rozumiane, ze względu na to, że n.p. połączenie obszaru dworskiego z gminą może nastąpić pod różnymi warunkami, wejść należy w szczególności i wywiady rozszerzyć na następujące pytania :

REFORMA GMINNA
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

I. PYTANIA OGÓLNE.

1. Jaki jest cel reformy ?

Wzmocnienie władzy wójta?

Wprowadzenie do rady elementów oświeconych?

Zabezpieczenie interesów mniejszości narodowych ?

Zmiana zakresu atrybucyi rady gminnej i zwierzchności gminnej ?

Zwiększenie zasobów gminy ?

Rozszerzenie, względnie zmian zakresu działania ?

W szczególności rewizya przepisów o zakresie własnym i poruczonym ?

Który z tych celów ważniejszy i w jakim porządku w razie częściowej reformy należy dążyć do ich spełnienia ?

W szczególności czy możliw: jest reforma gminna bez reformy samorządu powiatowego ?

2. Złączenie kilku gmin i kilku obszarów w jedną gminę.

Stosunek gminy obecnej względnie obecnego obszaru dworskiego do nowej, większej gminy ?

W szczególności co do majątku i dobro gminnego ?

W szczególności co do majątku i dobra gminnego ?

Zakres działania nowej większej własności i zakres działania obecnych gmin jako części składowych ?

To samo co do obszarów ?

Organy nowej większej gminy i organy części składowych oraz ich zakres dz
działania ?

Jaki miałby być charakter naczelnika nowej gminy ? Czy miałby to być urzędnik mianowany czy z wyboru, czy płatny i jak ? Czy i jakie miałby mieć kwalifikacje ?

Ciężary jednej i drugich ?

Czy się to da uzyskać przez reformę §§ 95 i 96 ref. gmin i jaką ?

Czy uważa się za rzecz praktyczną i pożądaną wprowadzenie ekspozytur władz powiatowych na okręgi mniejsze dla wykonywania tych zadań, którym obecna gmina nie może podołać ?

3. Łączenie jednej gminy z jednym obszarem ?

Jak zapewnić wpływ właścicielowi obszaru dworskiego w radzie gminnej ?

§. 16. u.gmin. § 13. or. gmin.

Jak zabezpieczyć właściciela obszaru dworskiego przed przeciążeniem § maximum obciążenia, maximum udziału we wydatkach ?

Nierównomierność obciążenia w różnych gminach pociąga za sobą fluktuacje ceny ziemi ?

Stosunek obszaru dworskiego do majątku wspólnego ?

Stosunek obszaru dworskiego do zobowiązań gminy ?

Policya na obszarze dworskim i wogóle reforma policyi ?

Czy na obszarze dworskim wcielonym do gminy mógłby nadal wykonywać policyę właściciel obszaru dworskiego i pod jakimi warunkami ?

Czy miałby wówczas wykonywać całą policyę czy też tylko pewną jej część a wówczas jaką ?

ad 2 i 3.

Kontrola gospodarki gminnej ?

Czy w razie uchwalenia reformy przez sejm można by ją urzeczywistnić nie od razu w całym kraju, ale stopniowo zależnie od warunków narodowych, kulturalnych, wyznaniowych ?

Stosunki językowe, zabezpieczenie mniejszości narodowych pod względem

języka, szkoły ?

Uregulować dobra gminne ?

REFORMA POWIATOWA .
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

4. Połączenie rad powiatowych ze starostwami?

Czy obecne rady powiatowe mają pozostać, a tylko egzekutywa ma być wspólna czy też ma nastąpić zupełna reorganizacja, np. przez dodanie starostwom pewnego rodzaju rady przybocznej ?

Czy między reformą powiatową a gminną ma być iunctim ?

Czy reforma powiatowa jest możliwa i pożądana nawet wówczas, gdyby nie było żadnej reformy gminnej ?

REFORMA WŁAŻ RZĄDOWYCH
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

5. Powiększenie podurzędników ?

6. Reformę postępowania ? : Unormowanie rekursów, protestów przeciwko wyborom itd.

7. Sądownictwo administracyjne ?

8. Rewizya kompetencyi ?

REFORMA PRZYGOTOWAWCZA .
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Na wypadek, gdyby nie dała się przeprowadzić reformy gminny w większym stylu, czy jest możliwym jakieś przedstępne unormowanie stosunków obszaru dworskiego do gminy ?

II.

Przeprowadzona na podstawie tego kwestyonaryusza dyskusya na szereg zebrani, które zgromadziły ziemian z zachodniej części kraju, z Jarosławskiego i Przemyskiego, a nadto miały wśród siebie także i reprezentantów dalszych wschodnich powiatów, doprowadziły do skrytalizowania opinii co do zasadniczych punktów reformy gminnej. Jako wspólne można uznać następujące wytyczne, wedle których winna wbyć przeprowadzoną zmian naszej ustawy gminnej--:

1. § Na wszystkich zgromadzeniach wyrażono zgodną opinię, że postawiony w sejmie wniosek o połączenie obszarów dworskich z gminami jest tak ze względów istoty i tradycyi samostępu jak i ze względów praktycznych szkodliwy, a nie wiodący do celu .

2. Ogólnie zgodzono się na udział obszarów dworskich w ponoszeniu ciężarów administracji gminnej jednakowoż z następującymi zastrzeżeniami :

- a/ Przy zastosowaniu z odpowiednią modyfikacją przepisów zawartych w § 166 u.g. i § 13. o.w.gn. tudzież z uwzględnieniem należytem udziału właściciela obszaru dworskiego w zwierzchności gminnej ;
- b/ Przy oznaczeniu udziału obszaru dworskiego we wydatkach gminnych wedle pewnego klucza, tudzież przy urządzeniu i uregulowaniu kontroli nad finansową gospodarką gminną ;
- c/ Nie mogą być naruszone prywatno prawne stosunki odnoście do majątkowych wspólności gminnych , z drugiej jednak strony wykluczonym ma być ponoszenie ciężarów przez obszar dworski, z tytułu istniejących w chwili reformy zobowiązań gminy / §. 69. u.g.n. / ~~xxxxxxxxxx~~
- d/ ma nastąpić unormowanie sprawy policji na obszarach dworskich wedle wzoru ustawy morawskiej, tudzież wogóle wprowadzenie do postanowień § 27. takich zmian, któreby gwarantowały rzeczywiste i energiczne policji wykonywanie .
- e/ zmienione względnie uzupełnione mają być przepisy u. g. n. i ~~per.w.g.m.~~ w kierunku zapewnienia regularnego odnawiania reprezentacji gminnej ;
- f/ w przepisach §§ 95. i 96. u.g.n. , mają być wprowadzone takie zmiany, które by umożliwiały w poszczególnych wypadkach stosownie do rzeczywistej potrzeby tworzenie z urzędu jednostek administracyjnie silniejszych i zdolnych do spełniania swych zadań przy zastosowaniu dotychczasowej ich odrębności, jako jednostek gospodarczych .

Wszystkie zebrania wchodziły w szczegóły przedstawionych wyżej zasad ze względu jednak na to, że nie rozporządzały jeszcze, potrzebnymi datami statystycznymi, nie powzięły co do tych szczegółów definitywnych uchwał .

Z dyskusji tej podnieść należy niektóre myśli.

W sprawie udziału właścicieli obszarów dworskich w radach gminnych dyskutowano nad dwoma kryteriami, które mogłyby ~~zauk~~ tu służyć za podstawę, a mianowicie nad kryterium obszaru i nad kryterium podatku geuntowego. O prócz tego zaś wykonał się projekt dający się streścić w następujących słowach :

Właściciele obszarów dworskich będą mieli zapewnioną w radzie gminnej pewną / w stosunku do podatku gruntowego / ilość głosów przez utworzenie koła wyborczego nowego do rady gminnej, złożonego z wyborców opłacających pewien dostatecznie wysoki podatek gruntowy. To koło wyborcze będzie wybierało pewną ilość członków rady gminnej. Członkowie rady wybrani przez to koło będą mogli wykonywać to prawo swoje także przez pełnomocników. Jeden pełnomocnik może mieć pełnomocnictwo kilku członków rady gminnej. Można być pełnomocnikiem lub członkiem rady gminnej równocześnie w kilku gminach.

W sprawie ciężarów finansowych wyłonił się projekt następujący :

Gdyby przy jakimkolwiek połączeniu obszarów dworskich z gminami, obszar dworski tak jak gmina przyczyniał się do wydatków gminnych to następująca byłaby się następująca uwaga : 1. Procent dodatków gminnych jest bardzo różny, gminy posiadające własny majątek nie płacą dodatków, ale inne płacą nawet 100 %. Takie gwałtowne zróżniczkowanie obszarów dworskich pod względem ciężarów musiałoby obniżyć wartość obszarów dworskich, połączonych z gminami o wysokich dodatkach, 2. Gmina składa się u nas przeważnie z malarzów, istniejące gospodarstwa włościańskie większe drobnieją przez dzielenie, to też ciężary publiczne nie są dla nich uciążliwe, zwłaszcza że cena pracy rącznej rośnie tak, że czynniki te, w każdym uchwalonym wydatku gminnym czy pow. widzą tylko nową sposobność do dobrze płatnego zarobku. Można więc obawiać się, że gdy głównym kontrybuentem zostanie obszar dworski budżety gminne będą rosły niepomiarnie, zagrażając ruiną majątkom większym, a choć wyższy budżet gminny ma zatwierdzać rada pow. lecz ta składająca się coraz częściej z żywiołów też bardzo mało płacących nie będzie wysokim budżetom tany stawiała.

Podniesiono więc myśli następujące: 1. Aby wszystkie obszary dworskie płaciły na wydatki gminne dodatek o jednej wysokości; 2. Aby te pieniądze wpływały do kasy rady pow. tam rozdzielano by wedle budżetu każdej gminy odpowiedni procent przez obszar dworski opłacać się mający, reszta zaś pozostałaby własnością powiatu.

Wszystkie obszary dworskie płaciłyby zatem jednakowy dodatek, a rada pow. miałaby interes w tem, aby budżety gminne nie rosły nad rzeczywistą potrzebę, gdyż zaoszczędzałyby co roku pewną kwotę na inne cele publiczne. Wobec takiej repartycji, wsparty przykładowo na stosunkach powiatu jarosła-

przedstawiłaby się tak :

Erzeiętny procent opłacany przez gminy na budżet administracyjny gminny wynosi 23. Przypuśćmy że w nowej ustawie gminnej postanowiono by , że obszary dworskie opłacają taki sam dodatek na wydatki gminne jak teraz same gminy wszystkie zatem obszary dworskie, ~~wraz z tymi~~ płaciłyby 23 % od podatków bezpośrednich , i ta suma szłaby do kasy powiatu. Z przeliczenia okazuje się, że te 23. % dodatków równa się, a nawet przewyższa nieco sumę jaka powstałaby, gdyby każdy obszar dworski z osobna zapłacił taki wysoki dodatek, jaki opłaca obecnie odpowiednia / do niego należąca / gmina , W ten sposób suma pieniędzy na potrzeby gminne w cały powiecie wzrosłaby o 50. % albowiem podatki bezpośrednie opłacane przez obszary dworskie wynoszą $\frac{1}{2}$ - 50 % podatków opłacanych przez gminy. Pieniądze przez obszary dworskie wpłacone szłyby pod zarządek rad pow. i rada pow. rozdzielałaby gminom według ich rzeczywistych potrzeb, a zatem jednej gminie wypłaciłaby 10 % innej 30 %, jeszcze inną, która żadnych dodatków nie nakłada nie dała by nic. Ponieważ suma tych dodatków byłaby o 50 % większą. od dotychczasowej, a nie ma dobrej racji aby budżety gminne o 50. % wzrosły więc właściwie powinna by zostać jako nadwyżka cała suma przez obszar dworski wpłacona. W latach następnych mogłoby już zostać mniej, ale kapitał ciągle by się powiększał, tembardziej, że wtedy rada pow. badałaby budżety gminne bardzo krytycznym okiem. Z tego funduszu mogłoby być następnie pokrywane budżety gminne w latach, w których z powodu klęsk elementarnych byłyby znaczne odpisy podatkowe itd.

W przedmiocie wykonywania policji na obszarach dworskich zgodzono się ogólnie na system, przyjęty przez ustawę morawską natomiast rozstrząsano tylko sposoby reformy policji w gminie. Między innymi rozpatrywano kwestję oddania policji na terytorya, obejmujące kilka gmin, osobnym organem którymi wedle jednych mieli by być eksponowani komisarze rządowi, wedle innych osobne organy, mając pewne ustalone ustawowo kwalifikacje, a wychodzące z nominaacji.

III.

W sprawie reformy rad pow. należy uszanować za aprobowaną zgodnie i je racjonalnie potrzebę tej reformy i konieczność przeprowadzenia jej iunctim z reformą gminną, a także wszędzie upatrywano przyczynę obecnych niedostatków

w niedostateczności egzekutywy uchwał rad powiatowych. Różnice wyłoniły się natomiast co do przyszłego ukształtowania odnośnych instytucji.

Kierunki, które się na tem polu objawiły, można skryształizować w dwóch projektach.

Wedle jednego projektu reformę możnaby w ten sposób przeprowadzić że wykonywanie uchwał reprezentacyi komunalnej powiatowego związku oraz cały zakres czynności administracyjnych, bieżących i prac biurowych wydziałów powiatowych oddać starostom. Taka reforma mogłaby pociągnąć za sobą rozszerzenie zakresu udziału i kontroli reprezentacyi powiatowej w sprawach administracyi publicznej w powiecie, z drugiej jednak strony musiałaby pociągnąć za sobą unormowanie odpowiedzialności starosty za wykonanie uchwał rady powiatowej w sprawach dotyczących komunalnego związku. Odpowiedzialność taka spadać by także musiała na skarb państwa w sprawach, odnoszących się do zarządu funduszków powiatowych i do wykonania uchwał budżetowych. Gdyby reforma poszła w tym kierunku to oprócz dotychczasowych swych zadań mogłaby uzyskać rada pow. jeszcze mto prawo wglądania w cały zakres administracyi powiatowej, stawiania wniosków i wyrażania swych życzeń. W szczególności byłby starosta obowiązany przedkładać radzie pow. sprawozdanie z administracyi powiatu, a rada pow. miałaby prawo żądać wszelkich w tym względzie wyjaśnień i wykonywać kontrolę odnośnie do całego toku administracyi pow., z wyjątkiem spraw, które zastrzeżone zostały ustawą jako należące wyłącznie do kompetencyi starosty. Do takich spraw któreby były wykluczone z kompetencyi reprezentacyi powiatowej należałyby

- A / sprawy prezydyalne i sprawy policyi państwowej,
- b/ sprawy wojskowe i wyznaniowe,
- c/ wykonanie poleceń i orzeczeń władz wyższych,
- d/ sprawy obywatelstwa austriackiego i obcych,
- e/ wydawanie koncesyi,
- f/ kontrola nad podwładnym personelem i nominacye na etatowe posady,
- g/ wydawanie orzeczeń karno-administracyjnych,
- h/ nadzór nad zakładami i instytucjami rządowymi w powiecie itd.

Wedle drugiego natomiast projektu ustawę o radach pow. należałoby zreformować w kierunku nadania im pewnej egzekutywy przez pociągnięcie do odpowiedzialności naczelników władz politycznych przed krajową komisją

mieszana, złożoną z reprezentantów rządowych i autonomicznych za wykonanie uchwał rady pow. względnie wydziału pow. w przedmiocie :

- a/ kar administracyjnych nakładanych przez te władze,
- b/ zarządzeń drogowych i
- c/ zarządzeń odnoszących się do nadzoru nad gospodarstwem gmin, wydanych przez te władze autonomiczne.

Obydwa projekty mają to wspólne, że :

- a/ wykonywanie uchwał rady pow., względnie czynności wydziału pow. oddaje starostom, tudzież,
- b/ że pociągają do odpowiedzialności starostę, za wykonywanie tych uchwał

Natomista różnią się te projekty w tem, że drugi z nich tylko trzy rodzaje uchwał, względnie zarządzeń rad pow. oddaje starostom do wykonania, gdy tymczasem pierwszy z nich oddaje do wykonania starostom wszystkie uchwały rady pow. i wszystkie czynności wydziałów powiatowych.

Właśnie jednak ta różnica sprawia, że sprawy tej nie można uważać w tym stopniu za ujednostajnioną^{na} w dyskusji jak sprawę reformy gminnej, jakkolwiek potrzebę reformy rad pow. odczuwano wszędzie jednolicie z tą samą siłą z jaką odczuwa się potrzebę reformy gmin. Wystarczy przytoczyć głos, podniesiony jednym zebnaniu, a podzielany przez wszystkich tam obecnych : " Wszyscy przemawiający oświadczyli się za potrzebą reformy gminnej iunctim z reformą pow., uznali nadto potrzebę reformy całej administracji tak politycznej, jak autonomicznej. Wszyscy zebrani podnieśli w swych przemówieniach słabość i nieudolność autonomii, niebezpieczeństwo opowania rad pow. przez żywioły wrogie naszej narodowości i niekorzystne położenie finansowe powiatów. Uznano potrzebę oddania egzekutywy starostwom uważając że wprowadzeniaładu i porządku w kraju, jest ważniejsze niż jakikolwiek inny wzgląd. Uznano konieczność odpowiedzialności starostów za wykonanie uchwał reprezentacji pow. przed komisyją mieszaną "

IV.

Streszczone wyżej rezultaty obrad przeprowadzonych przez inicjatorów zebrań posuwają sprawę reformy o znaczny krok naprzód, krystalizują bowiem opinię sfer interesowanych w kilku bardzo ważnych punktach. To zaś ujawnienie wspólnej opinii daje lepsze widoki przeprowadzenia reformy, z jednej bowiem strony wykazuje siłę stronnictw konserwatywnych, uzyskaną przez

jednolitość ich opinii, z drugiej strony pozwala ocenić jakie mogą być różnice między stanowiskiem zajętem przez te stronnictwa, a stanowiskiem innych stronnictw. Otóż w tym ostatnim względzie wszystkie inne stronnictwa powinny się przekonać, że materalny wzgląd nie jest decydującym, wszędzie bowiem uznano gotowość przyczyniania się do ciężarów gminnych, pragnąc tylko ochrony przed nadużyciami. Gdy zaś ten punkt staje się bezspornym to usiłowania powinny pójść w kierunku obmyślenia najlepszych środków dźwignięcia gminy do tej wysokości na której stojąc mogłaby speźniać swoje zadanie. Najradykałniejsze stronnictwa jeżeli mają na oku dobro i rozwój kraju, nie mogą nie rozumieć, że udział właściciela obszaru dworskiego w życiu gminy będzie dla niej wybitną korzyścią. Jeżeli zaś stronnictwa konserwatywne, domagają się takich urządzeń któreby gwarantowały rzeczywisty porządek i ład, to przy szczerem odczuciu tego celu, jako nieodzownego postulatu naszego ogólnego zdrowia porozumienie co do środków wiodących do tego celu musi nastąpić. Natomiast nie nastąpi i nastąpić by nie mogło, gdyby cel i utrzymanie porządku i ładu, był tylko pozornym, a w gruncie rzeczy szłoby tylko o wzmocnienie placówek partyjnych. Nie należy tracić nadziei, że te obawy się nie ziszczą, i że wskutej tego reforma gminna i administracyjna wejdą jaknajrychlej na drogę wiodącą do realizacji.

KÓŁKA ZIEMIENI.

Lwów, 3. października 1909.

Posiedzenie naczelnego komitetu Towarzystwa Kółek Ziemiaków odbyło się wczoraj we Lwowie przy licznych udziałach członków komitetu oraz prezesów Kółek okręgowych. Przewodniczył ks. Włodzisław Czartoryski, który przy końcu posiedzenia musząc wziąć udział w obradach komisji sejmowej zdał przewodnictwo na wiceprezesa, hr. Jana Mycielskiego. Obrady toczyły się bardzo poważnie, o sprawach dotyczących się żywotnych kwestji z dziedziny polityki agrarnej. Najpierw poruszył przewodniczący sprawę traktatów z Rumunią o dowóz mięsa. Wywiązała się ożywiona dyskusja, w której brali udział także posłowie St. Jędrzejowicz i St. hr. Mycielski.

"Zważywszy, że już przez traktaty z Niemcami hodowla krajowa doznała wielkiego uszczerbku i chyli się ku upadkowi, komitet Kółek ziemiaków uważa traktat z Rumunią o dowóz mięsa jako zgubny, i w razie niemożności cofnięcia go, uznaje konieczną potrzebę, domagania się takich zmian, dotyczących warunków, aby hodowla krajowa została wziętą w opiekę, gdyż w tych warunkach grozi jej zupełny upadek.

Uchwalono następnie wrócić się do posłów, będących członkami Kółek Ziemiaków, by w imię solidarności, stanowiącej jedną z głównych cech stowarzyszenia, rezolucję uchwaloną w miarę możliwości popierali. Celem czuwania nad tą sprawą wybrano ad hoc komisję, złożoną z pp. Ks. Czartoryskiego, St. Jędrzejowicza i St. hr. Mycielskiego z prawem kooptacji.

Następnie referował dr. Maryan Lisowiecki sprawę reformy gminnej. Dla wyczerpującego zbadania opinii ziemiaństwa w tej kwestji odbyły się we wszystkich okręgowych Kółkach ziemiaków w ciągu bieżącego roku konferencje oraz wybrana była komisja, która rzecz wszechstronnie omówiła i w porozumieniu z pokrewną organizacją ziemiańską "Kół Zjazdów" doszła do wspólnej opinii. Streszcza się ona w rezolucjach, które komitet po dyskusji do wiadomości przyjął - godząc się na zasady tam wyrażone. Rezo lucye te brzmią:

I. Naczelnny komitet Kółek Ziemiaków zgadza się na udział obszarów dworskich w ponoszeniu ciężarów w administracji gminnej jednakowoż z następującymi zastrzeżeniami:

a/ że będą zastosowane z odpowiednią modyfikacją przepisy, zawarte w § 16

i 13. o.w.g. tudzież, że będzie należycie uwzględniony udział właściciela obszaru dworskiego w zwierzchności gminnej;

b/ że udział obszaru dworskiego w wydatkach gminnych będzie oznaczony wedle pewnego klucza, tudzież, że nad finansową gospodarką gminną będzie urz. dzo na kontrola,

c/ że nie będą naruszone prywatno- prawne stosunki odnośnie do majątkowych wspólności gminnych, z drugiej jednak strony wykluczonem ma być ponoszenie ciężarów przez obszary, u tytułu istniejących w chwili reformy zobowiązań gminy/ § 6 u.g./.

d/ że nastąpi unormowanie sprawy policji na obszarach dworskich wedle wzoru ustawy morewskiej. tudzież, że będą wogóle wprowadzone do postanowień § 27 takie zmiany, któreby gwarantowały rzeczywiste i energiczne policji wykonywanie..

e/ że będą zmienione, względnie uzupełnione przepisy u.g.m. i ord. w.g.m. w kierunku zapewnienia regularnego odnawiania reprezentacji gminnej.

f/ że w przepisach §§ 95 i 96 będą wprowadzone takie zmiany, któreby umożliwiły w poszczególnych przypadkach, stosownie do rzeczywistej potrzeby, tworzenie z urzędu jednostek administracyjnie silniejszych, zdolnych do spełniania swych zadań przy zastosowaniu dotychczasowych ich odrębności, jako jednostek gospodarczych.

II. Projekt reformy ustawy o reprezentacji powiatowej ma być ułożony w tym kierunku, aby nie uszczuplając istoty samorządu rad pow. i zachowując im całą pełnię praw posiadanych złączyć reprezentację powiatową z polityczną władzą, powiatową w jedną władzę administracyjną, celem wprowadzenia lepszej i oszczędniejszej administracji.

W kolei referowali pp. Stanisław Konopka i Jan hr. Mycielski sprawę projektowanej ustawy o gospodarstwach niepodzielnych.

Wobec niepohamowanej gorączki parcelacyjnej i rozpadania się waresztatów kultury rolnej, jakimi są obszary dworskie z jednej strony a mnożenia się proletaryatu na miniaturowych gospodarstwach z drugiej- Kółka Ziemiaków w myśl przewodniej swej idei uważały za konieczne wynalezienie sposobu do ograniczenia rozpadania się gospodarstw i dążenia do tworzenia takich których rozkawałkowanie byłoby ustawą uniemożliwione. Referenci proponują stworzenie gospodarstw od 60 do 600 hektarów, które za zgodą właściciela

byłoby uznane za niepodzielne, i tylko w całości mogłyby zmieniać właściciela.

Po ożywionej dyskusji w tej tak ważnej sprawie, w której zabierali głos niemal wszyscy uczestnicy zebrania, uchwalono jednomyślnie przedłożoną przez reprezentantów rezolucję.

Komitet uważając utrzymanie średniej własności ziemskiej zapierwszorzędny postulat polityki narodowej uznaje za wysoce pożądane przeprowadzenie w drodze ustawodawczej projektu, mającego na celu tworzenie i utrzymanie niepodzielnych gospodarstw średniej wielkości.

P. Jerzy Turnau przedłożył sprawę reorganizacji Towarzystw rolniczych i nad tę sprawę toczyły się szczegółowe obrady, zakończone uznaniem zasadniczej potrzeby złączenia obu towarzystw rolniczych i towarzystwa Kółek rolniczych w jedno krajowe Towarzystwo rolnicze i poruczone przedstawicielom Kółek ziemian stać na tem stanowisku w centralnym wydziale stowarzyszeń rolniczych.

Po załatwieniu jeszcze kilku spraw bieżących i organizacyjnych zamknął przewodniczący o godzinie 7 mej poglądzenie.

